

ETI UTRIP

Glasilo koncerna ETI | letnik XXXVIII | ISSN 1580-4879

osrednja tema: INOVATIVNOST

- Podeljena priznanja zasavskim inovatorjem
- 10 let predstavnštva ETI v Skopju
- Sestanek IEC v Sloveniji
- Prenova laboratorija RETI

ISO 9001
BUREAU VERITAS
Certification

ISO 14001
BUREAU VERITAS
Certification

ISO/TS 16949
BUREAU VERITAS
Certification

Uvodnik

Najprej naj čestitamo vsem našim inovatorjem, ki so bili na letošnjem razpisu zasavske območne zbornice GZS uspešni. Inovacije in inovativnost so za podjetja danes življenjskega pomena, saj poslovanje v globalnem okolju sili k stalnemu napredku. Inovativnost se lahko kaže v različnih oblikah, v ETI-ju pa jo spodbujamo na več načinov in skozi različne kanale. Eden izmed njih je bila proglašitev inovativnosti za izbrano ETI-jevo vrednoto drugega letošnjega tromesečja, v tej številki pa predstavlja tudi osrednjo temo revije. Zato so prispevki, skozi katere se kažejo različne oblike naše inovativnosti, označeni s simbolom žarnice. In ne pozabite: »Edina stalnica v našem poslu je, da se vse spreminja. Potrebno je, da izkoristimo to prednost in ne da nas sprememba izkoristi. Moramo biti pred igro.« (Michael Dell).

v imenu uredniškega odbora
Sabina Pešec

Kazalo

Podeljena priznanja inovatorjem Zasavja za leto 2018.....	3
Razvoj tehnologije za izdelavo nizkonapetostnih NV talilnih vložkov.....	4
Koristni predlogi.....	5
10 let predstavnštva ETI v Skopju.....	5
Sistem izvajanja 6 sigma projektov.....	9
Sestanek IEC SC 32A v Sloveniji.....	10
Nove izvedbe zaščitnih stikal KZS-1M.....	12
TERASAKI.....	13
Sejem Light and Building 2018.....	14
Sejem PCIM in INTERSOLAR.....	15
Analiza zadovoljstva kupcev koncerna ETI.....	16
Prenova laboratorija RETI.....	17
OEE ter sistem vzdrževanja.....	19
Novo čistilno zlagalna naprava za dolgo žirafa.....	20
Najuspešnejši zaposleni za leto 2017.....	21
Za promocijo aktivnosti v zvezi z učinkovitim upravljanjem starejših.....	22
Celovita podpora podjetjem za aktivno staranje delovne sile (projekt ASI).....	22
TEAMBUILDING v Goriških brdih.....	23
Podelitev certifikatov drugi in tretji generaciji green beltov in prvima dvema black beltoma six sigme v ETI d.o.o.....	24
Prenova centralnega stikala.....	26
Po Sloveniji - kolesarska dirka po Sloveniji.....	28
Pohodi.....	29
Triglav 7.–8. 7. 2018 – dvodnevni pohod.....	30
Voda je dragocen vir, premislite kako jo uporabite.....	31
Absolutna želja po zmagi.....	32
Ekipa malega nogometa ETI.....	34
Sweet energy – knjiga receptov, ki navdihuje – Nordijske države, tretjič, zahodnoevropske države prvič.....	34
Graceland – obisk doma Elvisa Presleya.....	36
Prva Konferenca o neformalni oskrbi v Sloveniji.....	38
Rezultati fotografskega natečaja »Najlepši 1. maj«.....	39
Izlet z upokojenci.....	41
Od aprila do avgusta 2018 so se upokojili.....	42
Nagradna križanka.....	43

Časopis Utrip izdaja ETI, d.d. Izlake

Naklada: 2000 izvodov, časopis izhaja četrtletno

Uredniški odbor: Matija Strehar, Jani Braune, Polona Škrinjar, Jernej Kovačič, Rosita Razpotnik

Urednica: Sabina Pešec

Prelom, grafična priprava in tisk: grafex agencija | tiskarna

Miran Dolinšek

Podeljena priznanja inovatorjem Zasavja za leto 2018

V petek, 15. junija 2018, je GZS Območna zbornica Zasavje v Trbovljah podelila priznanja inovatorjem Zasavja za leto 2018. Naši inovatorji so prejeli 8 priznanj in sicer 2 zlati, 3 srebrna in 3 bronasta priznanja.

Zlati priznanji so prejeli:

- inovatorji:** Peter Drnovšek, Matjaž Drnovšek, Anton Rome, Miha Drnovšek, Matej Kerin, Peter Bregar, Tomaž Pirnat, Blaž Zupančič, Jano Arh in Peter Benko
za inovacijo: Razvoj tehnologije za izdelavo nizkonapetostnih NV talilnih vložkov
- inovatorja:** Andraž Pušnik in Lucjan Strehar
za inovacijo: Zaščitno stikalo na diferencialni tok z nadtokovno zaščito KZS-4m 2p B-tip

Srebrna priznanja so prejeli:

- inovator:** Boštjan Pikelj
za inovacijo: Nova generacija NV podstavkov

- inovatorji:** Helena Razpotnik, Joži Prašnikar, Janko Mali in Jernej Vodenik
za inovacijo: Postopek priprave keramičnih suspenzij in vakumiranega materiala za ekstrudiranje
- inovator:** Janez Cirar
za inovacijo: Dvig prodaje s produkti na področju prve vgradnje

Bronasta priznanja so prejeli:

- inovatorja:** Urban Majdič in Aleš Pograjc
za inovacijo: Določitev FI tokokroga 100 mA na podlagi programskega modela
- inovatorji:** Aljaž Smrkolj, Lucjan Strehar in

Aleš Pograjc

za inovacijo: Izboljšava kratkostičnih izklopov pri stikalu 2M2p na podlagi simulacijske metode

- inovatorji:** Lucjan Strehar, Simon Kovač in Domen Janc

za inovacijo: Aplikacija za konstrukcijo in numerično analizo novih talilnih elementov

Vsem inovatorjem in inovatorjem iskreno čestitamo!

Peter Drnovšek

Razvoj tehnologije za izdelavo

niskonapetostnih NV talilnih vložkov

Bistven izziv je bil v razvoju in izdelavi tehnologije, s katero obstoječ izdelek, ki se je večinoma izdeloval z ročno montažo, po novem izdelujemo avtomatično s kontroliranim procesom izdelave in sledljivostjo. Nov način omogoča veliko natančnost montaže, kar je pri teh izdelkih zelo pomembno. Začetki projekta segajo v leto 2014, kjer se je na rednih sestankih razvojno tehnološke ekipe skupaj s konstruktorji izoblikovala ideja o povsem novem konceptu montaže NV-varovalk. V ospredje sta stopila mladostniška zagnanost in znanje izkušenih strokovnjakov.

Proces sestavlja pet enot, povezanih v celoto. Prva enota je namenjena kovičenju kontaktnega noža na pokrov in ta operacija se je predhodno izdelovala na slovaški lokaciji, sedaj pa je avtomatizirana v sklopu linije, kar omogoča vitek proces izdelave. Druga enota je namenjena varjenju talilnih elementov na nož, montaži v osnovo in vijačenju. Z inovativnim pristopom smo namensko izdelali prototipno napravo za varjenje, s katero smo dosegli popolno pozicijo talilnega elementa v osnovi in določili točne parametre varjenja. Tretja enota je namenjena montaži kombi indikatorskega vzvoda, pri čemer se je razvil nov, izboljšan princip montaže; takšnega principa nismo zasledili pri konkurenci. Četrta enota je razvita robotska celica za proces polnjenja talilnih vložkov s kremenčevim peskom s kontrolo vibracij in merjenjem gostote ter nivoja peska v izdelkih, kar zagotavlja pravilnost delovanja pri vseh testiranih karakteristike izdelka. Pri razvoju smo sodelovali s Fakulteto za strojništvo Univerze v Ljubljani pri raziskavi optimalnih vibracij pri procesu polnjenja s kremenčevim peskom. Ravno tako smo na podlagi izdelanih prototipov peskalne naprave lahko potrdili razvit proces. Peta enota je namenjena končni kontroli, merjenju hladne upornosti z zapisom v bazo podatkov ter tiskanju oznak in unikatne serijske številke, ki zagotavlja sledljivost izdelkov celoten čas uporabe. Velik poudarek je na računalniškem spremljanju parametrov med procesom, saj so vse enote pripravljene po standardu industrije 4.0.

Na montažni liniji se izdelujejo NV kombi talilni vložki tipa NV00, NVO in NV1C

Proces izdelave je razvit po principu vitke proizvodnje. Dosegli smo visoko produktivnost in fleksibilnost pri menjavi tipa izdelka in izboljšali tržno vrednost izdelka. Poleg znanj znotraj podjetja so bile v raziskave vključene tudi zunanje institucije pri raziskovanju optimalnih vibracij peskanja varovalk (Fakulteta za strojništvo v Ljubljani) in testni center ICEM iz Maribora, kjer so testirali izdelke. Vsak izdelan proizvod ima tudi unikatno serijsko številko, pod katero je v bazi podatkov shranjena meritev hladne upornosti.

V razvoj nove tehnologije procesa je vključenih več inovativnih rešitev naših sodelavcev iz različnih oddelkov, vse naprave pa so se izdelale v ETI Proplastu.

Smo prvi na trgu, ki smo uvedli unikatno serijsko številko na takšnem izdelku in zapis meritev v bazo podatkov, s čimer je možen vpogled v parametre izdelka med celotno življenjsko dobo.

Nova znanja in nove tehnologije, ki smo jih na podlagi inovacije spoznali, so nam omogočili nove poglede na že uveljavljene tehnologije v redni proizvodnji, ki jih z novim znanjem postopoma moderniziramo (tehnologija polnjenja s peskom, varjenja) in ustvarjamo boljše delovne pogoje.

Nova vzpostavljena linija je ogledalo za redno proizvodnjo in po njej se bomo zgledovali tudi pri bodočih projektih. Na podobnih konceptih se bodo zasnovale tudi linije za druge izdelke iz skupine varovalk.

Montažna linija

Koristni predlogi

Koristni predlog

Vpeljava merilnika Keyence v proizvodnjo

Predlagatelja: Dejan Ocepek, Dejan Prosenik

Pred kratkim smo v proizvodnjo, na oddelek za specialne varovalke, vpeljali nov merilnik za merjenje mostičkov na talilnih elementih, ki bo zamenjal obstoječi profilni projektor. Skozi projekt six-sigma smo z metodo MSA primerjali različne merilnike in prišli do zaključka, da je merilnik Keyence IM-6225 bistveno natančnejši od obstoječega merilnika, ki je trenutno v proizvodnji. Poleg tega, da je novi merilnik natančnejši, je z njim mogoče meritve opraviti tudi bistveno hitreje. Pri profilnem projektorju potrebuje uporabnik naprave 10 do 12 minut, da izvede meritve na 20 mostičkih, medtem ko pri merilniku Keyence meritve istega števila mostičkov traja dobrih 15 sekund. Prav tako ima pri obstoječem projektorju velik vpliv tudi človeški faktor, saj se meritve izvajajo ročno in uporabnik sam določi širino mostička tako, kot jo vidi. Pri merilniku Keyence pa ob izdelanem programu meritev poteka povsem avtomatsko, tako da človeški faktor nima nobenega vpliva – izbrati mora le pravi program.

Merilnik Keyence IM-6225

Profilni projektor

 Boban Živkovski, Adrijana Milevska

10 let predstavnništva ETI v Skopju

Svojo strategijo v Makedoniji in na Kosovu ETI izvaja preko svojega predstavnništva v Skopju, medtem ko prodaja poteka izključno po distributerjih. Skopsko predstavnništvo je odgovorno za tehnično - marketinško obdelavo trgov, ki so pod njegovo odgovornostjo, in bo letos praznovalo 10 let od ustanovitve.

Že desetletja je blagovna znamka ETI na teh dveh trgih vodilna v poslih z varovalkami in stikalno tehniko. Za dvig statusa blagovne znamke kot systemskega integratorja in za več promocijskih aktivnosti za ETI-jeve izdelke

ter v odgovor na naraščajočo konkurenco se je ETI Izlake 16. avgusta 2008 odločil, da odpre predstavnništvo ETI v Skopju v Makedoniji – INSTALETI KONS. Za direktorja je imenoval Bobana Živkovskega, dipl. ing. elektrotehnike, ki je bil

do takrat del ekipe v hčerinskem podjetju ETI B. ETI v Skopju tako letos praznuje svojo 10. obletnico.

ETI v Skopju v sodelovanju z distributerji pogosto organizira srečanja, na katerih se pregledujejo tekoče aktivnosti in projekti, realizacija prodaje, potrebni ukrepi za nekatere izdelke, analiza poslovanja in prodaja konkurence ter ohranjanje vodilnega položaja v regiji. Prav tako imamo v Skopju razvito široko mrežo stikov v segmentu elektroizvajalcev, elektrodistributerjev, trgovcev, industrije in podobno, preko katerih se opravlja končna prodaja in vgradnja ETI-jevih izdelkov.

Predstavnštvo ETI v Skopju poleg svoje tehniško-marketingške vključenosti na tržišču namenja veliko pozornosti usposabljanju tehničnega osebja svojih partnerjev po vsej Makedoniji in na Kosovu.

Še posebej bi radi omenili seminarje, ki imajo devetletno tradicijo in ki se jih udeležuje pribl. 100 ljudi s samega vrha elektrotehniške panoge, kjer produktivni vodje ETI Elektroelement d.o.o. predstavljajo najnovije tehnične dosežke.

Udeležujejo se jih tehnično in nabavno vodstvo, odgovorne tehnične osebe elektroizvajalcev, el. distribucije in industrija,

pooblaščen projektanti, nadzorni elektroinženirji, lastniki in komercialni sektor trgovcev, ki spremljajo razvoj in napredek ETI-ja kot proizvajalca. ETI Skopje je svojim partnerjem vedno na voljo za pomoč in svetovanje pri izvajanju tehničnih rešitev pri projektih ali objektih, ki so v izgradnji, pa tudi za doseganje konkurenčnih ponudb.

Projekti

Na teh trgih je bil ETI pred 10 leti prepoznaven v stanovanjskem sektorju, prodaji v elektrodistribuciji in med trgovci, v zadnjem desetletju pa je zrasel v blagovno znamko, ki ponuja celovite rešitve na področju nizkonapetostne zaščite. ETI-jevi izdelki so vgrajeni v velikih proizvodnih centrih, javnih / državnih objektih, prepoznavni smo po kakovostno dizajniranih in izdelanih celotnih ETI-jevih električnih omarah za pomembne objekte, kar predstavlja motor nadaljnje rasti prepoznavnosti blagovne znamke in posledično prodaje. Del teh projektov so: »Računalnik za vsakega otroka« – nove elektroinstalacije v vseh šolah na državni ravni; Dräxlmaier – tovarna s 6000 zaposlenimi; Tab-Mak, proizvodnja akumulatorjev; Vodovod – stavba uprave; Ministrstvo za transport in zveze; Fakulteta za dramske umetnosti in državno administracijo; Tinex – distribucijski center z najštevilnejšo verigo marketov; Antura – proizvodni centri za rože; Albansko gledališče; Univerza v Kosovki Mitrovici, kompenzacija jalove energije v tovarni Apolonija Obilić, projekt zamenjave vodnih črpalk Prizren in drugi. Z navedenimi projekti se je ETI na tem območju povzpел na sam vrh med svetovno znanimi proizvajalci.

Tim

Za doseganje rasti, razvoja in promocije ETI-ja ne le v Makedoniji, ampak tudi na Kosovu in v Albaniji, je direktor Boban Živkovski med letoma 2015 in 2017 povečal predstavnštvo ETI v Skopju, z dvema novima sodelavcema.

Tako je v mesecu maju 2015 predstavnštvo dobilo prvega sodelavca **Ljupča Joksimovskega dipl. ing. el.** kot vodjo regionalne prodaje na Kosovu, za industrijski sektor v Makedoniji in za pripravo rešitev in končno realizacijo projektov v Makedoniji in na Kosovu. Joksimovski je svojo kariero začel kot odgovorni inženir za vzdrževanje v Železari v Skopju, nato pa več kot desetletje delal kot komercialist in vodja Elektroelementa Skopje.

Z namenom, da bi razširili ETI v Albaniji in da bi povečali število projektov v Makedoniji, se je v letu 2017 predstavnštvo v Skopju skupaj z matičnim podjetjem odločilo za razširitev svojega inženirskega tima in je v mesecu decembru dobilo svojega drugega sodelavca oz. sodelavko **Adrijano Milevsko dipl. ing. el.** kot prodajno inženirko za Makedonijo. Milevska je skoraj desetletje delala kot projektantka, revidentka in nadzornica za elektrotehniko v Makedoniji in je delegatka v Zbornici pooblaščenih inženirjev Makedonije.

Boban Živkovski, Adrijana Milevska

10 години Претставништво ЕТИ во Скопје

Својата стратегија во Македонија и Косово ЕТИ ја спроведува преку своето претставништво во Скопје, додека продажбата е исклучиво преку дистрибутери. Со децении, брендот ЕТИ на овие два пазара е лидер во бизнисот со осигурувачи и склопна техника. За подигнување на нивото на брендот како систем интегратор, повеќе промотивни активности за производите на ЕТИ, и одговор на се поголемата конкуренција, на 16. 08. 2018 ЕТИ ЕЛЕКТРОЕЛЕМЕНТ Словенија одлучува да отвори Претставништво на ЕТИ во Скопје, Македонија - ИНСТАЛЕТИ КОНС, каде како управител го поставува Бобан Живковски дипл. Ел. Инж., кој и дотогаш е дел од ЕТИ семејството во ќеркињската фирма ЕТИ Б. Претставништвото на ЕТИ во Скопје е одговорно за техничко-маркетиншка обработка на пазарите кои се под негова одговорност и оваа година ќе слави 10 години од своето основање.

Во соработка со дистрибутерите поточно управувачките структури, менаџерите и инженерите се одржуваат состаноци, на кои се разгледуваат тековните активности и проекти, реализацијата на продажбата на ЕТИ, потребите за акција на некои производи, анализа на работата и продажбата на конкуренцијата, како и одржување на лидерската позиција во регионот. Понатаму претставништвото на ЕТИ во Скопје има развиено голема мрежа на контакти од сегментите на електро изведувачи, Електродистрибуции, трговци, индустрија и др., преку кои се врши крајна продажба и вградување на ЕТИ-евите производи. Претставништво на ЕТИ во Скопје покрај својата техничко-маркетиншка инволвираност на пазарот, големо внимание посветува на обуки на вработените, технички лица ширум Македонија и Косово.

Посебно би ги издвоиле семинарите кои имаат 9 годишна традиција на кои присуствуваат цца 100 луѓе од врвот во електротехничкиот бизнис, на кои продукт менаџерите од ЕТИ Електроелемент ДОО ги претставуваат најновите технички достигнувања.

Присутни се технички и набавен менаџмент, одговорни технички лица од електро изведувачите, ел. дистрибуциите и индустријата, овластени проектанти, надзори електроинженери, сопственици и комерцијален сектор од трговските куќи, кои го увидуваат развојот и напредокот на ЕТИ како производител. Понатаму се обраќаат во ЕТИ-евото претставништво за помош и консултации за изведување на техничките решенија во проекти или објекти кои се во градба како и постигнување на конкурентна понуда.

Проекти

На овие пазари пред 10-на години ЕТИ беше препознатлив во станбениот сектор, продажбата во Електро дистрибуциите и трговците, меѓутоа последнава деценија **ЕТИ прерасна во бренд кој нуди решенија како систем интегратор, со можност да затвори комплетна понуда на ниско напонско ниво.** Производите на ЕТИ се вградени во големи производни центри, објектите од јавен/државен интерес, а за тоа сведочат квалитетно дизајнирани и изработените комплетни ЕТИ ормари за капитални објекти, што всушност претставува подобрување на бренд

имиџот на ЕТИ и проширување на палетата на производите. Дел од тие проекти се следните: “Компјутер за секое дете” – нови ел. инсталации во сите училишта на државно ниво; Дрекселмаер – фабрика со 6000 вработени; Таб-Мак, производство на акумулатори; Водовод – управна зграда; Министерство за транспорт и врски, Факултет за драмски уметности и државна администрација; Тинекс – дистрибутивен центар на најголемиот ланец маркети; Антура – производни центри за цвеќе;

Албански театар; Универзитет во Косовска Митровица, компензација на реактивна енергија во фабрика Апологија во Обилиќ, Проект за компензација на пумпи за водоснабдување Призрен и др. Со овие проекти ЕТИ се издигна на самиот врв на овој регион помеѓу светски познатите производители.

Тим

Со цел за раст, развој и промоција на ЕТИ не само во Македонија, туку и во Косово и Албанија, директорот Бобан Живковски во 2015ги 2017г го зголеми претставништвото на ЕТИ во Скопје, Македонија со два нови соработници.

Во мај 2015 го доби својот прв соработник Дипл. Ел инж. **Љупчо Јоксимовски**, како регионален продажен менаџер за Косово, за индустрискиот сектор во Македонија, како и подготовка на решенија и финална реализација на проектите во Македонија и Косово. Јоксимовски својата кариера ја започна како одговорен инженер за одржување во Железара во Скопје, а потоа повеќе од една деценија работи како комерцијалист и менаџер во Електроелемент Скопје.

Со цел проширување на ЕТИ во Албанија, а и поради зголемениот број проекти во Македонија, претставништвото во Скопје заедно со матичната фирма ЕТИ во 2017г. одлучуваат да го прошират својот инженерски тим и во декември претставништвото го добива својот втор соработник, М-рпо Ел. тех. **Адријана Милевска**, како продажен инженер за Македонија. Милевска скоро една деценија работи како проектант, ревидент и надзор за електротехника во Македонија и е делегат во Комората на овластени инженери во Македонија.

David Kralj

Sistem izvajanja 6 sigma projektov

V drugem kvartalu letošnjega leta smo v ETI-ju pričeli z aktivnostmi vzpostavitve organizacije za vodenje 6 sigma projektov. Glavni namen na novo vzpostavljene funkcije je v podjetju utrditi način razmišljanja za reševanje problemov in nenehnega izboljševanja po metodi 6 sigma. Kot drugo, še pomembnejše, pa je nadalje razviti sistem vodenja 6 sigma projektov, da bodo rezultati projektov izboljšali zadovoljstvo naših kupcev in na dolgi rok povečevali dobiček podjetja.

Obstaja več definicij, kaj je kakovost. Ena izmed njih pravi, da je kakovost obratno sorazmerna z variabilnostjo oz. raztrosom. Se pravi manjši kot je raztros, večja je kakovost izdelka ali procesa. In ravno s tem se ukvarja metodologija 6 sigma, torej z zmanjševanjem variabilnosti na izdelkih in v procesih. Ideja je v marsikaterem pogledu podobna s koncepti vitkih procesov, kjer se ukvarjamo z iskanjem in zmanjševanjem izgub v procesih. Ravno tako se metoda 6 sigma ukvarja z iskanjem virov variabilnosti in njihovim zmanjševanjem.

Zelo poenostavljeno povedano gre pri 6 sigmi za sistematično zbiranje podatkov in njihovo analizo s končnim ciljem rešitve nekega problema. 6 sigma tako omogoča vodstvu podjetja odločanje na podlagi dejstev. Treba je tudi poudariti, da gre pri 6 sigmi za splošno metodologijo, ki ni namenjena samo tehničnim procesom, kot so npr. proizvodnja, razvoj, konstruiranje, ampak je dokazano uporabna tudi v netehničnih procesih, kot so npr. prodaja, marketing, nabava, HRM itd.

V ETI-ju je 6 sigma organizacija vzpostavljena po hierarhiji, kot je prikazano na sliki 1.

Vsako področje ima svojega skrbnika 6 sigma projektov. Področja, ki so trenutno zajeta v 6 sigma organizaciji:

- Tehnična keramika (razvoj in proizvodnja)
- PRGE varovalke (proizvodnja in RTPP)
- PRGE stikala (proizvodnja in RTPP)
- Bazni razvoj (stikala in varovalke)
- PPM (področje za prodajo in marketing)
- PNL (področje za nabavo in logistiko)
- PE (področje za ekonomiko)

Odgovornosti posameznih vlog v 6 sigma projektni organizaciji so navedene v spodnjih alinejah.

Skrbnik 6 sigma projektov:

- načrtovanje, dokumentiranje in implementiranje 6 sigma projektov
- iskanje novih, potencialnih 6 sigma projektov
- razvoj organizacije za implementacijo 6 sigma pristopa
- spremljanje 6 sigma projektov in njihovih učinkov
- izdelava predlogov nagrajevanja
- usposabljanje sodelavcev, promoviranje 6 sigma projektov in širjenje dobrih praks iz podobnih 6 sigma projektov
- organizacija mesečnih pregledov projektov in poročanje vodstvu

Področni skrbnik 6 sigma projektov:

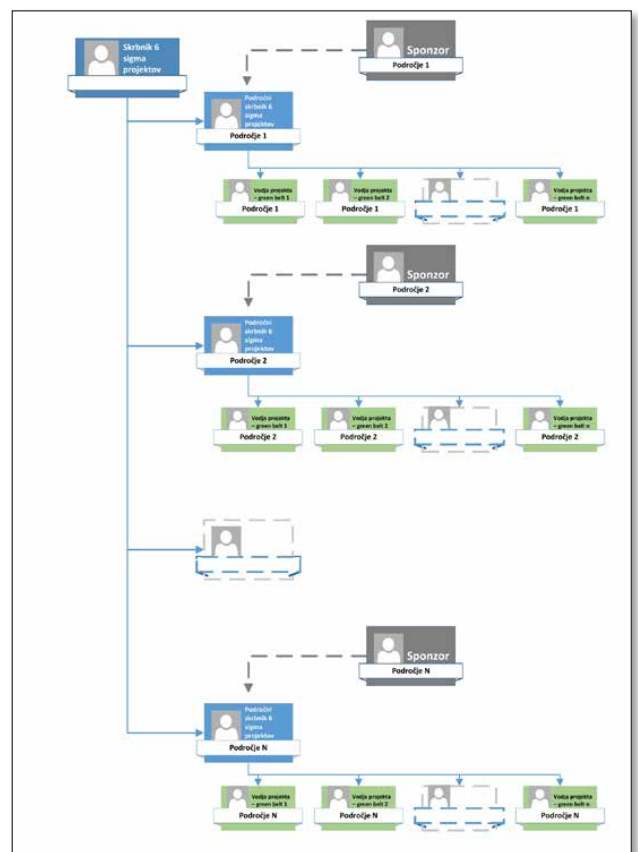
- Sodeluje s skrbnikom 6 sigma projektov.
- Na svojem področju skrbi, da je stalno nekaj projektov v teku in da se kompleksnejši problemi obravnavajo po 6 sigma metodi.
- Osredotoča se tako na projekte kot tudi na uporabo metode pri rednem delu.
- Evidentira potencialne kandidate za šolanje in je pozneje njihov mentor.
- Komunicira s sponzorji in naročniki ter jim pomaga pri enakomerni obremenitvi s projekti.

Sponzor 6 sigma projekta:

- Predlaga in odobri nove 6 sigma projekte.
- Spremlja napredek na projektih in skrbi za potrebne razpoložljive vire.
- Daje podporo nosilcu 6 sigma projektov na svojem področju.
- Odobri šolanje novih kandidatov.
- Potrdi uspešnost zaključenega projekta in odobri nagrade po končanem projektu.

Naročnik 6 sigma projekta:

- Predlaga in odobri nove 6 sigma projekte, če stroški presegajo 20t EUR.
- Skrbi, da so projekti v skladu s strategijo podjetja.
- Skrbi za potrebne razpoložljive vire pri večjih projektih ali pri projektih, kjer je vključenih več področij.
- V primeru težav z zagotavljanjem potrebnih virov pomaga sponzorju.
- Odobrava šolanje novih kandidatov, če je število večje.
- Potrdi uspešnost večjih projektov in odobri nagrade pri končanih projektih, če so le-te nad 3000 EUR.

Viktor Martinčič

Sestanek IEC SC 32A v Sloveniji

Konec maja 2018 je na Bledu potekalo srečanje članov tehničnega odbora IEC SC 32A, ki so vključeni v pripravo standardov za visokonapetostne varovalke. V članku je predstavljeno nekaj informacij o mednarodni elektrotehnični zvezi IEC in vključenosti ETI-ja v delo tehničnih odborov skupine TC32, katerih osnovna naloga je priprava standardov za področje taljivih varovalk.

IEC

IEC (International Electrotechnical Commission) ali po naše "Mednarodna elektrotehnična komisija" je neprofitna in nevladna organizacija, ki na mednarodni ravni skrbi za standardizacijo na področju elektrotehnike. IEC je vodilno svetovno združenje strokovnjakov s področja elektrotehnike, ki pripravlja in izdaja mednarodne standarde s področja elektrotehnike, elektronike in z njima povezanimi področji.

Delo IEC je že od ustanovitve leta 1906 razdeljeno na t. i. tehnične odbore, ki pokrivajo različna elektrotehnična področja kot na primer močnostne transformatorje, stikalne aparate, električne inštalacije za nizke in visoke napetosti in še veliko drugih področij. Do leta 1980 se je število tehničnih odborov povečalo na 80 in v področje standardizacije so se začele vključevati nove tehnologije, kot so kondenzatorji in upori, polprevodniški elementi, električne naprave v medicinski praksi, pomorska navigacija in radijsko komunikacijski sistemi ter oprema. V sistemu IEC je danes vključeno že 124 tehničnih odborov, od katerih je IEC TC32, imenovan Fuses (varovalke), zelo pomemben tudi za ETI.

IEC TC32 in IEC SC 32A

Technical Committee TC32 – Fuses – tehnični odbor TC32 je bil ustanovljen leta 1946. V istem letu so bili ustanovljeni še TC30 – Extra-high voltages (izredno visoke napetosti), TC31 – Equipment for explosive atmospheres (oprema za eksplozivne atmosfere) in TC33 – Power capacitors (močnostni kondenzatorji).

Hkrati so se z razvojem tehnologije in področjem električnih inštalacij spreminjale tudi tehnične zahteve za varovalke, ki jih je pokrival TC32. Zato se je ta tehnični odbor sčasoma razdelil na tri pododbore (angl. Subcommittees), in sicer SC32A – High-voltage fuses (visokonapetostne varovalke) SC32B – Low-voltage fuses (niskonapetostne varovalke) in SC32C – Miniature fuses (miniaturne varovalke).

V tehničnem odboru TC32 aktivno sodelujejo predstavniki iz 17 držav, medtem ko opazovalci (člani, ki nimajo pravice do glasovanja o spremembah standardov) prihajajo iz 27 držav. Administrativno delo vodi predstavnik Francije, g. Jean-François De PALMA, sicer zaposlen pri grupaciji MERSEN, ki je pred leti postala lastnica zelo poznanega in priznanega proizvajalca varovalk FERRAZ iz Lyona. Predsednik TC32 od leta 2016 dalje je Viktor Martinčič.

Predsednik pododbora SC 32A – Visokonapetostne varovalke prihaja iz ZDA, to je g. John G. Leach, medtem ko delo sekretarja opravlja g. Raphaël Buisson iz Francije, sicer zaposlen pri multinacionalni SCHNEIDER ELECTRIC.

Kot je bilo omenjeno že v uvodu, tehnični pododbor SC 32A skrbi za pripravo standardov za visoko-napetostne varovalke, namenjene uporabi na izmeničnih tokovnih sistemih frekvenc med 50 Hz in 60 Hz. Trenutno so pri delu v tem tehničnem odboru aktivno udeleženi predstavniki iz 15 držav, tako imenovani

P – (participating) člani, medtem ko t. i. opazovalci O – (observer) člani prihajajo iz 25 držav. Kot zanimivost, povezano s članstvom v tem tehničnem odboru, naj navedem podatek, da se je dosedanjim 18 aktivnim članom tehničnega komiteja, ki se dokaj redno udeležujejo sestankov, ravno na srečanju na Bledu pridružil kar 8 (osem) novih članov iz Kitajske. Ta informacija je toliko zanimivejša tudi zato, ker v zadnjih nekaj letih večkrat lahko slišimo mnenja oz. lahko vidimo razne analize trga, ki visokonapetostnim varovalkam v prihodnje ne kažejo preveč svetle prihodnosti, saj naj bi jih nadomestili drugi zaščitni aparati, predvsem razne stikalne kombinacije.

Kljub tem predvidevanjem pa ostaja dejstvo, da bo klasična VV-varovalka (kar je interno

ime v ETI-ju za visokonapetostne varovalke) tudi v prihodnje predstavljala najzanesljivejšo kratkostično zaščito visokonapetostnih energetskih transformatorjev, motorjev in kompenzacijskih enot. Tega se seveda zavedajo tudi omenjeni gostje iz Kitajske, ki so se udeležili srečanja IEC SC 32A na Bledu in prihajajo iz podjetij, ki proizvajajo VV talilne vložke in stikalne celice, imenovane RMU-enote (Ring Main Units), in ki bodo znanje, ki ga bodo pridobili z udeleževanjem na sestankih delovnih skupin IEC SC32A, verjetno uspešno uporabili pri razvoju novih generacij visokonapetostnih talilnih vložkov.

Delovanje tehničnega odbora IEC SC32A je sicer že v osnovi porazdeljeno po različnih področjih, ki ga pokrivajo tako imenovane »Working Groups«, oz. delovne skupine WG in/ali »Maintenance Teams«, oz. vzdrževalne skupine MT.

Srečanje na Bledu, ki je v kongresnih centrih hotelov Best Western Hotel Lovec in Hotel Kompas potekalo od 29. do 31. maja letos, je bilo torej porazdeljeno na sestanke naslednjih skupin:

- **WG 8** – Dodatne testne zahteve za eksplozijske visokonapetostne varovalke z uporabo polimernih izolatorjev (ang. Additional testing requirements for high-voltage expulsion fuses utilizing polymeric insulators)
- **MT 3** – Vzdrževanje standardov (ang. Maintenance of) IEC 60282-1 (Visokonapetostne varovalke, del 1: Tokovno omejlne varovalke), IEC 60644 (Specifikacije za visokonapetostne varovalke za zaščito motorskih inštalacij) in IEC 60787 (Navodila za izbor visokonapetostnih varovalk za zaščito energetskih transformatorjev)
- **MT 4** – Vzdrževanje standarda (ang. Maintenance of) IEC 60282-2 (Visokonapetostne varovalke, del 2: Eksplozijske varovalke)
- **MT 6** – Vzdrževanje standarda (ang. Maintenance of) IEC 62655 TR (Navodilo in priročnik za uporabo visokonapetostnih varovalk)
- **MT 7** – IEC 60549 (Visokonapetostne varovalke za zunanjo zaščito kondenzatorjev v sredjenapetostnih kompenzacijskih inštalacijah)

Za ETI je vsekakor najpomembnejša vključenost v delo skupine za vzdrževanje standarda IEC 60269-1 in obeh z njim povezanih standardov IEC 60644 ter IEC 60787, torej MT3.

V delu, povezanem s spremembami standarda IEC 60282-1, ki velja za »krovni« standard za VV talilne vložke, kakršne ima v svoji ponudbi tudi ETI, je bilo največ razprave povezane z potrebnimi dodatnimi testi, če VV-varovalke nameravamo uporabljati na nadmorskih višinah, višjih od 1000 m.

Dodatna točka, ki je povezana s tako imenovano »Full-range« tokovno-časovno karakteristiko (ki postaja vse zanimivejša za uporabnike) in ki bo verjetno v precejšnjem delu nadomestila trenutno večinsko uporabljeno »Back-up« tokovno-časovno karakteristiko, je bila povezana z določanjem testnih parametrov za testiranje tako

imenovanega toka I_f oz. minimalnega toka, ki ga pri »Back-up« karakteristiki imenujemo I_3 in ki je pomemben podatek pri dimenzioniranju pravilne zaščite visokonapetostnih energetskih transformatorjev na primarni strani.

Informacije, ki jih člani IEC SC32 dobivamo na srečanjih, kot je bilo to na Bledu, so zagotovilo, da bodo naši izdelki ob pravilno izvedeni vključitvi v razvojno-proizvodni proces tudi v prihodnje ohranjali najvišjo možno raven kakovosti in varnosti za uporabnika.

Nihče od nas si namreč ne želi, da bi bila visokonapetostna varovalka po izvedenih osnovnih testih izklopne zmogljivosti I_3 ali celo po normalnem delovanju videti tako, kot je prikazano na zgornji sliki. Tak je namreč videti VV talilni vložek enega od ETI-jevih konkurentov po tem, ko smo vzorce, kupljene na trgu, testirali v laboratoriju AIT na Dunaju.

Matija Strehar

Nove izvedbe zaščitnih stikal KZS-1M

Že kar nekaj let je minilo, kar smo tudi v Utripu predstavili najmanjše kombinirano zaščitno stikalo na svetu. Poimenovali smo ga KZS-1M, ker zavzema širino samo enega standardnega modula 18 mm. V zadnjih letih sta se tej miniaturizaciji približala samo še dva svetovna proizvajalca. Zaščitno stikalo tako ostaja atraktivno in cenovno konkurenčno. Tudi njegova prodaja lepo raste. Lani smo jih prodali nekaj več kot 128 tisoč kosov, kar je dobrih 15 % več kot v letu 2016.

Hkrati se z razvojem različnih tipov električnih inštalacij pojavljajo tudi zahteve po dodatnih funkcijah zaščitnih aparatov. Prvi tak primer se je zgodil pred leti v Skandinaviji. Na Švedskem postavljajo na parkiriščih t. i. grelnike za avtomobile. Vsebujejo preprosto programsko opremo, s katero se nastavi čas, ob katerem se bo v mrzlem jutru prižgalo električno ogrevanje avtomobila. Lastnik se potem usede v prijetno topel avto, ki brez težav vžge. Za zaščito vsake take omarice, razdelilnika za dva sosednja avtomobila, sta vgrajeni dve kombinirani zaščitni stikali KZS-1M. Standardni izdelek je preizkušen »samo« do temperature -25°C . Naš skandinavski kupec je zahteval zanesljivo delovanje do -35°C . Potrebni so bili dodatni testi na teh izredno nizkih temperaturah. Ugotovili smo, da mora biti vgrajena posebna elektronika, ki prenaša tako nizke temperature. Nastala je izvedba KZS-1M LT (Low Temperature).

KZS 1M LT

KZS 1M SUP

Naslednja zahteva izhaja iz Rusije in preostalih držav nekdanje Sovjetske zveze. Zaščitno stikalo KZS-1M ima določeno smer priključevanja. Napajanje (dovod) je priključen spodaj, odvod (porabnik) pa zgoraj. Takšna smer priključevanja je tudi označena na izdelku. Če smer priključevanja zamenjamo, lahko pride do uničenja izdelka. V omenjenih državah pa so inštalacije grajene tako, da pripeljejo dovod vedno z zgornje strani. Da smo zadovoljili njihove zahteve, smo zato razvili posebno verzijo za priključek zgoraj KZS-1M SUP (Supply Up).

Kombinirana zaščitna stikala KZS nudijo zaščito pri previsokih tokovih (preobremenitev, kratek stik) in pri diferenčnem toku (toku napake). Kaj pa, če pride do previsokih napetosti? To se lahko zgodi zaradi preslabega stika ničelnega vodnika v trifaznem sistemu. V takem primeru enofazni porabniki dobijo napetost, ki je višja od $230\text{ V} + 10\%$ (kar mora zdržati vsak aparat) in je lahko enaka celo medfazni napetosti 400 V , ki se lahko pojavi ob popolni izgubi stika ničelnega vodnika. Problem se pogosteje pojavlja v deželah s slabše razvitim elektroenergetskim sistemom. Tako smo prišli na idejo, da elektroniko, ki je vgrajena v KZS-1M, dopolnimo še z zaščito pri previsoki napetosti. Nastal je izdelek KZS-1M DN (diferenčna in nadnapetostna zaščita), ki ustreza standardu EN 50550. V tem standardu so ob povišani napetosti v enofaznem tokokrogu izklopni časi definirani tako, da so vse elektronske naprave (LCD-televizorji, računalniki, tiskalniki ...) zaščiteni ob pojavu povišane napetosti, saj vemo, da povišana napetost lahko poškoduje oziroma uniči elektronske naprave.

Ta varianta je bila pred kratkim preizkušena in potrjena. Predstavljena je bila na letošnjem sejmu Light & Building v Frankfurtu. Trenutno je v izdelavi prvo resno naročilo za kupce v Romuniji.

Vse te izvedenke imajo neko dodatno ali izpopolnjeno lastnost, ki je vgrajena v isto dimenzijo in na zunaj ne spreminja velikosti in samega videza izdelka.

Tako kot povsod se bodo tudi na področju zaščite elektroinštalacij v prihodnje pojavljale nove zahteve po izpopolnjenih in izboljšanih izdelkih. Tem zahtevam bomo sledili tudi razvojno in lahko pričakujemo nove izvedenke kombiniranega zaščitnega stikala KZS-1M, ki bodo imele izpopolnjene lastnosti, vgrajene še dodatne funkcije in bodo še pametnejše ....

KZS 1M DN

Mojca Bebar Lavrin

TERASAKI

Glavni cilj ETI ELEKTROELEMENT d.o.o je graditi s partnerji trdne temelje za dolgoročno sodelovanje. Sodelovanje s podjetjem TERASAKI potrjuje naše vodilo. Terasaki je naš dolgoletni partner in sodelovanje z njim je dvosmerno: je tako naš dobavitelj kot tudi kupec.

Vir: <http://www.terasaki.co.jp/english/business/global.html>

Podjetje Terasaki s trajno rastjo in razvojem nadaljuje svoj pohod k 100. obletnici ustanovitve. Terasaki je bil ustanovljen leta 1923 v Osaki na Japonskem. Koncern zaposluje 1900 ljudi in dosega 300 mio € prodaje. Terasaki dobavlja vrhunske nizkonapetostne odklopnike za industrijske, pomorske in komercialne gradbene projekte. Varnost in zaščita sta glavna namena njihovih izdelkov. Inovativna japonska tehnologija podpira obsežno prodajno in logistično mrežo po vsej Evropi, na Bližnjem vzhodu in v Afriki.

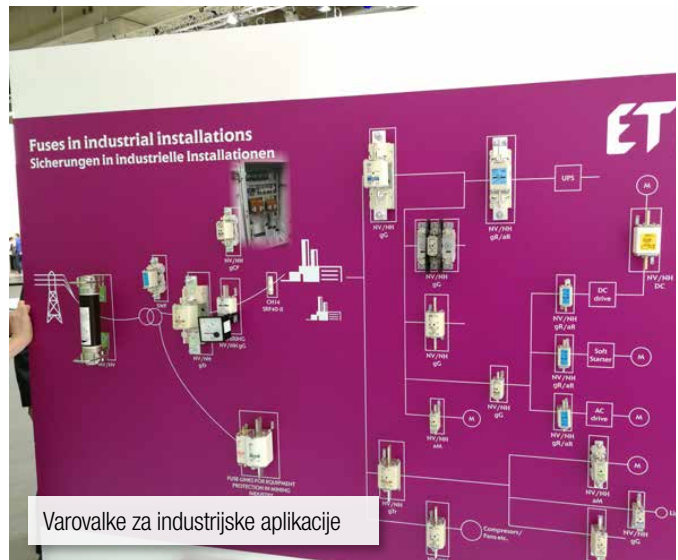
V letu 2017 smo ponovno razširili svoje sodelovanje tudi na prodajno stran, in sicer sodelujemo s TERASAKI ELECTRIC (EUROPE). Podjetje TERASAKI ELECTRIC je bilo ustanovljeno 1972 na Škotskem, ki je del Zduženega kraljestva Velike Britanije. TERASAKI ELECTRIC ima tri hčerinska podjetja, in sicer v Španiji, Italiji in na Švedskem. Aktivno sodelovanje in iskanje primerne tehnične rešitve produktne vodje, g. Boruta Drnovška, in g. Tima Campbella sta vodila do realizacije velikega metro projekta na Bližnjem vzhodu. ETI je ponudil EFI stikala in KZS-e pod blagovno znamko TERASAKI s posebnimi tehničnimi karakteristikami. V kratkem času smo pripravili celoten dogovor o blagovni znamki TERASAKI in realizirali prvi del projekta. TERASAKI ELECTRIC je zelo zadovoljen s kakovostjo storitev in izdelkov, ki jo nudi ETI. Zaradi izredno dobrih izkušenj pri uvajanju izdelkov, potrebnih za metro projekt, ima ETI vsekakor odprta vrata pri morebitnih prihodnjih potrebah po preostalih modularnih izdelkih.

Melita Klemen

Sejem Light and Building 2018

Stojnica

Varovalke za industrijske aplikacije

Letošnji največji in hkrati najpomembnejši sejem matične družbe ETI d.o.o. je bil sejem Light and Building 2018 v Frankfurtu. Sejem, katerega že samo ime pove, je namenjen predstavitvi inštalacij v zgradbah, kjer s svojimi izdelki nastopi tudi naše podjetje, svoje izdelke pa razstavljajo tudi proizvajalci svetil.

Letošnje leto so zabeležili velik porast tudi razstavljalci, ki ponujajo javno razsvetljavo. Sejmišče je ogromno, prav tako pa so v letošnjem letu dodatno gradili še eno halo – se pravi, da nas čez dve leti čakajo spremembe. Kako to bo vplivalo na razvrstitev razstavljalcev po halah, bomo še videli.

Letošnji sejem je potekal od 18. do 23. marca. Ker se je zima letošnje leto zavlekla še v pomlad, nas je prvi dan sejma presenetil sneg oz. kar snežni vihar. To nas seveda ni oviralo, da smo suvereno nastopili na sejmu. Kot po navadi smo imeli stalno lokacijo, ki je res fantastično pozicionirana v sami hali, saj je čisto ob vходу. Prav tako je kvadratura že stalna, na voljo imamo 80 m².

Vsako leto se trudimo predstaviti naše izdelke na inovativen način. Tako smo letošnje leto naredili preskok pri varovalkah, saj smo jih umestili v aplikacijo.

Prav tako smo posebej izpostavili novosti, kot so PFB D02, 800-V varovalke na a.c. strani, prenapetostna zaščita za 800-V varovalke, poudarek smo dali baterijskim varovalkam, predstavili novo linijo ETITEC prenapetostne zaščite, pomožno stikalo za KZS 2M in 4M, novo stikalo AFDD, novosti pri ETISWITCH programu itn. Ker pa se vsako leto predstavljamo kot sistemski integrator, smo seveda pokazali tudi naše rešitve – od stanovanjskih do industrijskih omaric.

To je, kar zadeva sam sejem. Seveda pa je v dobi digitalizacije treba narediti korak naprej. Ne glede na to, da je sejem tipično »fizične« narave, lahko en del sejma oz. sejmskega projekta tudi digitaliziramo. To so predvsem pred- in posejmske aktivnosti. Lansko leto smo že naredili velik preskok s tem, ko smo posneli neke vrste reportažo s samega sejma. Tudi letošnje leto smo sejem »filmsko« obeležili. Film je bil narejen drugače kot lansko leto, kjer so bile dejansko predstavljene vse novosti. Letošnje leto je bila predstavljena stojnica kot celota, vključno s sodelujočimi na sejmu, in kar je zelo pomembno,

Predstavitve izdelkov

z utripom sejma. To so dejansko sejmske oz. že posejmske aktivnosti.

Pred sejemom pa smo želeli narediti še nekaj drugačnega, novega. Tako smo naredili film kot povabilo na sejem.

Odločili smo se narediti film, ki bi imel jasno sporočilo – skozi kontraste prikazati pomen in učinek kontroliranja moči, postaviti ETI na mesto strokovnjakov kontrole in povabiti na ogled inovacij na sejmu v Frankfurtu. Prav tako je bil namen povečati zavest o blagovni znamki. In uspelo nam je! Najprej smo film pokazali »domačemu občinstvu«, ki je izrazilo močno odobravanje, kasneje je bil lansiran tudi na splet in družbene medije. Film smo zasnovali tudi tako, da se ob zaključku sejma zamenja le zadnji kader filma s povabilom na sejem, in ga tako lahko uporabimo kot »image« film za naše podjetje. Film si lahko ogledate tudi na ETI-jevem YouTube kanalu. Kot novost na sejmu je bilo uvedeno tudi drugačno zbiranje kontaktov – leadov na sejmu. Za to smo uporabili CRM, ki se uvaja v naše podjetje.

S pomočjo CRM smo lahko sistematično beležili vsak nov kontakt oz. lead, ki smo ga pridobili na sejmu. Tako smo lahko prvi stik z leadi (zahvala za obisk na sejmu) naredili že isti oz. naslednji dan.

Vsi vemo, kakšna konkurenca je na trgu in še kako pomembni so hitrost, hitro reagiranje in prilagajanje na trgu. Učinke sejma, tega ali pa katerega drugega, bomo tako lahko merili tudi s pomočjo tega sistema. Seveda ne takoj, saj so pravi učinki vidni šele čez nekaj časa.

Ko pa bo na vrsti že naslednji sejem ...

Melita Klemen

Sejem PCIM in INTERSOLAR

Obstaja več vrst sejmov – nekateri so bolj splošne narave – ti so po navadi večji in zajemajo tudi več različnih tem. Nekateri pa so bolj specializirani – ožje usmerjeni. Prav takšna sta tudi sejma PCIM in INTERSOLAR.

Na sejmu PCIM, ki je letošnje leto potekal od 5. do 7. junija, smo se letošnje leto predstavili že tretjič, če štejemo koncernsko (eno leto smo razstavljali preko ETI DE), oz. drugič (kot ETI matično podjetje). Sejem, ki je usmerjen predvsem v močnostno elektroniko, obnovljivo energijo, upravljanje energije, daje tudi velik poudarek na e-mobility. In prav v tej hali oz. na tem področju se je predstavil tudi ETI. Skupno smo imeli na voljo 15 m². ETI-jeva predstavitev je temeljila na izdelkih, ki jih uporabljamo v tovrstne namene. S svojo predstavitvijo smo želeli prikazati širino uporabe naših varovalk in stikal. Velik del poudarka smo dali na baterijske varovalke in pa EFI B tip ter KZS B-tip. Poleg predstavitvenega dela potekata vzporedno s sejmom tudi konferenca in forum, na katerem se je ETI uspešno predstavil. Tudi uradne sejemске statistike kažejo na uspešnost sejma, saj je razstavljalo kar 506 razstavljavcev iz 27 držav, skupno pa je sejem obiskalo 11.602 obiskovalcev. Vsako leto beležijo rast, kar kaže, kot rečeno, na uspešnost sejma in pomembnost tematike, ki jo obravnava.

Sejem Intersolar predstavlja le en del celotne sejemске zgodbe, ki se odvija na sejmišču. Pod eno streho so na Münchenskem sejmišču skupaj spravili več sejmov – Intersolar Europe, EES Europe, Power2Drive Europe in EM-Power. Če se je vse skupaj začelo s fotovoltaiko (Intersolar), so kaj kmalu ugotovili, da lahko temu sejmu priključijo še EES Europe, ki v večji meri pokriva »storage« sisteme, letošnje leto pa sta se priključila še preostala dva sejma. **Vse skupaj so zapakirali v sejem The smarter – E Europe.**

Letošnje leto je sejem potekal od 20. do 22. junija. Prisotni smo bili s stojnico v velikosti 24 m². Glede na to, da je sejem specializiran, smo temu primerno opremili tudi prostor in sodelovali na sejmu z osebjem, ki je specializirano za to področje. Predstavitev je bila za ta sejem klasična – zelena stena s poudarki na baterijskih varovalkah in 800-V a.c. varovalkah, KZS B tip, EFI B tip, 1500-V d.c. varovalke, zaščita PV-inverterjev, dali pa smo poudarek tudi na rešitve – PV-omarice. Poleg sejma poteka tudi konferenca, na kateri se predstavljajo novi trendi in obravnavajo aktualne teme, povezani s tematiko sejma.

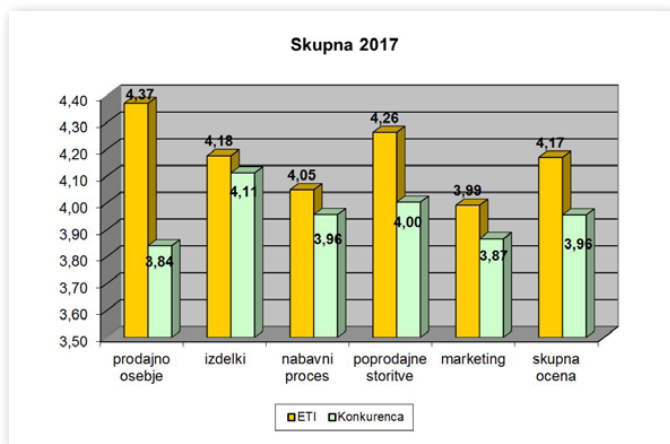
Po združitvi več sejmov skupaj temu primerno raste tudi število obiskovalcev in razstavljavcev. Več kot 50.000 obiskovalcev in 1300 razstavljavcev je tako imelo v treh dneh možnost kar najbolje izmenjati svoje poslovne izkušnje, predstaviti obstoječe in nove izdelke ter čutiti utrip tega sejma.

Mag. Sabina Pešec

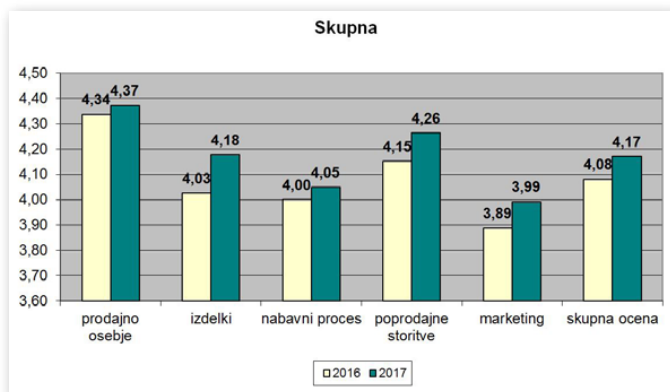
Analiza zadovoljstva

kupcev koncerna ETI

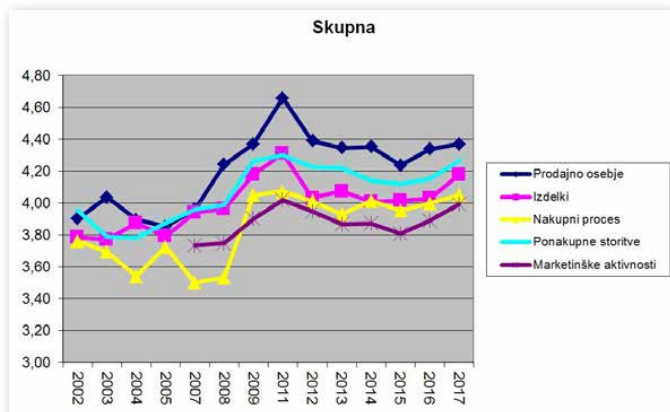
Med januarjem in marcem letošnjega leta smo izvedli raziskavo zadovoljstva naših kupcev za leto 2017. Ponovno smo podrli rekord v odzivnosti, saj sta naš vprašalnik izpolnili kar 602 različni podjetji z vsega sveta. Kot vsa leta so kupci ETI na splošno ocenili bolje od konkurence, pri čemer je bilo tradicionalno najbolje ocenjeno naše prodajno osebje. Konkurenca je po drugi strani najvišjo oceno prejela na področju izdelkov in poprodajnih storitev. Hkrati očitno kupci postajajo čedalje zadovoljnejši z nami, saj so nas ocenili višje kot v letu 2016, največ izboljšav pa vidijo na področju izdelkov.

Zgornji grafikon prikazuje povprečne ocene vseh ETI-jevih kupcev v primerjavi s konkurenco. ETI tako kot vsako leto prejema daleč najvišje ocene za prodajno osebje, precej pred konkurenco pa smo tudi pri poprodajnih storitvah.

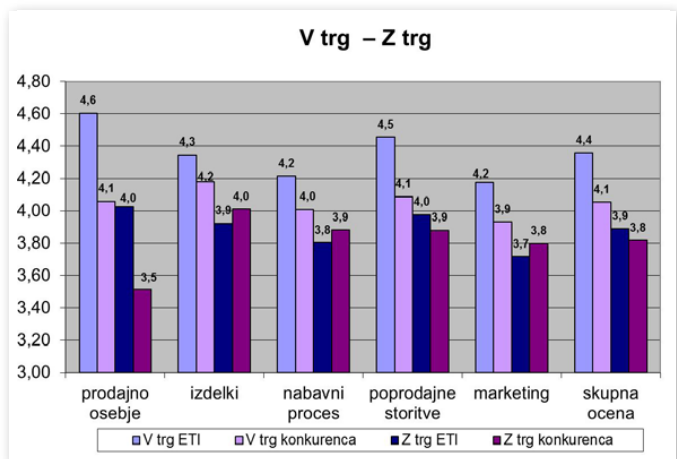
V primerjavi z letom 2017 smo naredili pozitivne premike na prav vseh področjih, v obdobju 15 let pa v vseh kategorijah beležimo trend rasti ocen, ki je najočitnejši pri prodajnem osebju.

PRIMERJAVA S KONKURENCO PO POSAMEZNIH TRŽNIH PODROČJIH

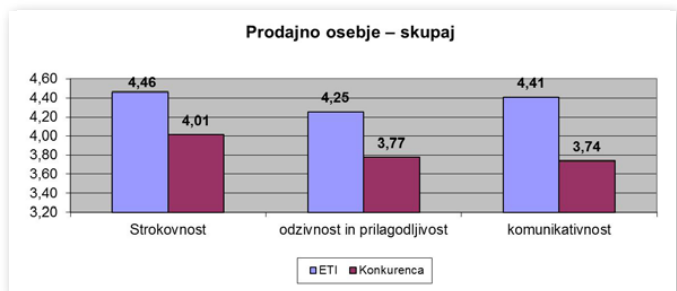
ETI je na štirih od petih tržnih področij prejel boljše splošne ocene kot konkurenca. Najvišje ocene smo v povprečju prejeli na tržnem področju Balkana in vzhodne Evrope, najvišji dvig ocen pa smo zabeležili na domačem, slovenskem trgu.

Ocene kupcev na vzhodnih in zahodnih trgih se že tradicionalno razlikujejo in tudi v letu 2017 so bili kupci z zahodnih trgov povprečno bolj kritični tako do ETI-ja kot tudi do konkurence.

PRIMERJAVA S KONKURENCO PO POSAMEZNIH SKLOPIH

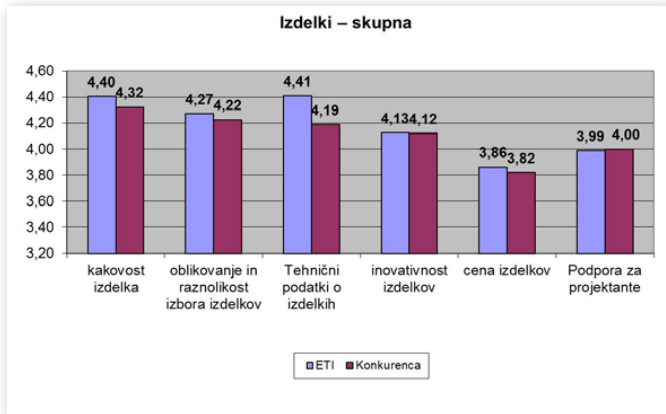
Prodajno osebje

Prodajno osebje ETI-ja že tradicionalno prednjači pred konkurenco in rezultati ostajajo enaki tudi za leto 2017.

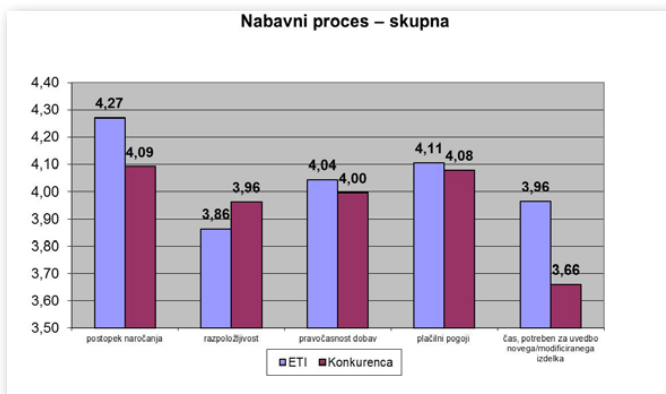

Izdelki

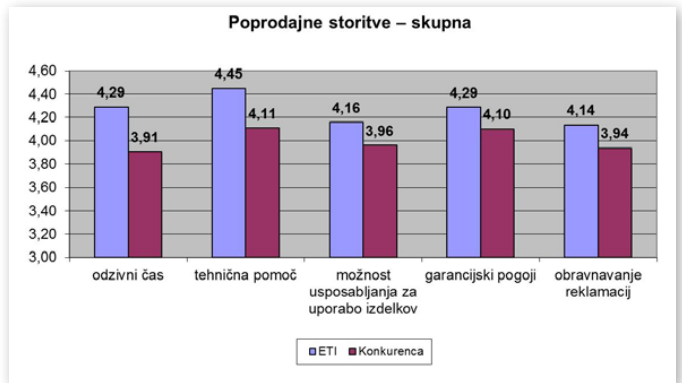
ETI se je v primerjavi s konkurencjo najboljše odrezal na področju tehničnih podatkov o izdelkih, slabše nam je šlo pri podpori za projektante (čeprav nam je tudi tam uspelo oceno povečati za več kot desetino). Konkurenci so se v primerjavi z letom poprej ocene malo zvišale na prav vseh področjih, največ (skoraj za tretjino ocene) na področju podpore za projektante in pri tehničnih podatkih.

Nabavni proces

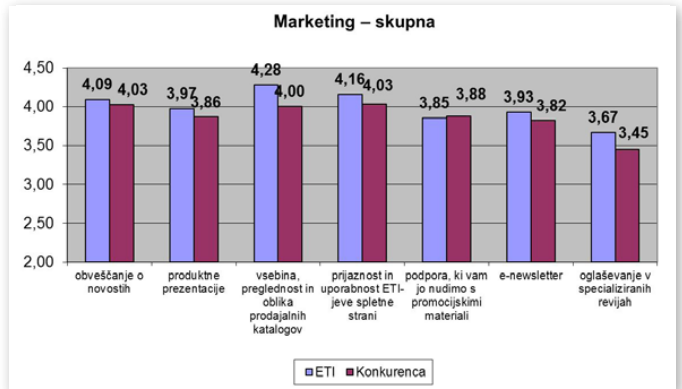
Pri nabavnem procesu smo bili v letu 2017 boljše od konkurence ocenjeni na vseh področjih, razen razpoložljivosti izdelkov. Na tem področju smo prejeli tudi nižjo oceno kot leto poprej, enako velja za pravočasnost dobav. Kupci iz različnih geografskih področij so ti dve področji pogosto izpostavili kot problematični. Konkurencia je v primerjavi z letom prej zvišala oceno na skoraj vseh področjih.

Poprodajne storitve

Po padcu ocene v letu 2014 ETI ponovno povečuje prednost pred oceno konkurence na področju poprodajnih storitev. Na tem področju smo tako mi kot konkurencia v primerjavi z letom 2016 zabeležili rast na vseh postavkah.

Marketinška dejavnost

Tako ETI kot konkurencia sta v preteklem letu prejela višje ocene kot v 2016, pri čemer še vedno največjo prednost ohranjamo na področju vsebine prodajnih katalogov (kar se povezuje tudi z višjo oceno za tehnične podatke na področju izdelkov). V letu 2017 nam je pomembno uspelo izboljšati oceno newslettera ter uporabne vrednosti spletne strani, medtem ko je konkurencia največ zvišala oceno podpore s promocijskimi materiali. Aktivno delo s produktnimi podatkovnimi bazami, na katerih sloni vsebina ETI-jeve spletne strani, aplikacije za delo z našimi izdelki in druge uporabne vsebine ter redno obveščanje kupcev v dogovoru z lokalnimi ekipami vsekakor kažejo rezultate in na teh področjih v naslednjih letih pričakujemo dodatno izboljšanje ocen.

Mag. Branko Pesan

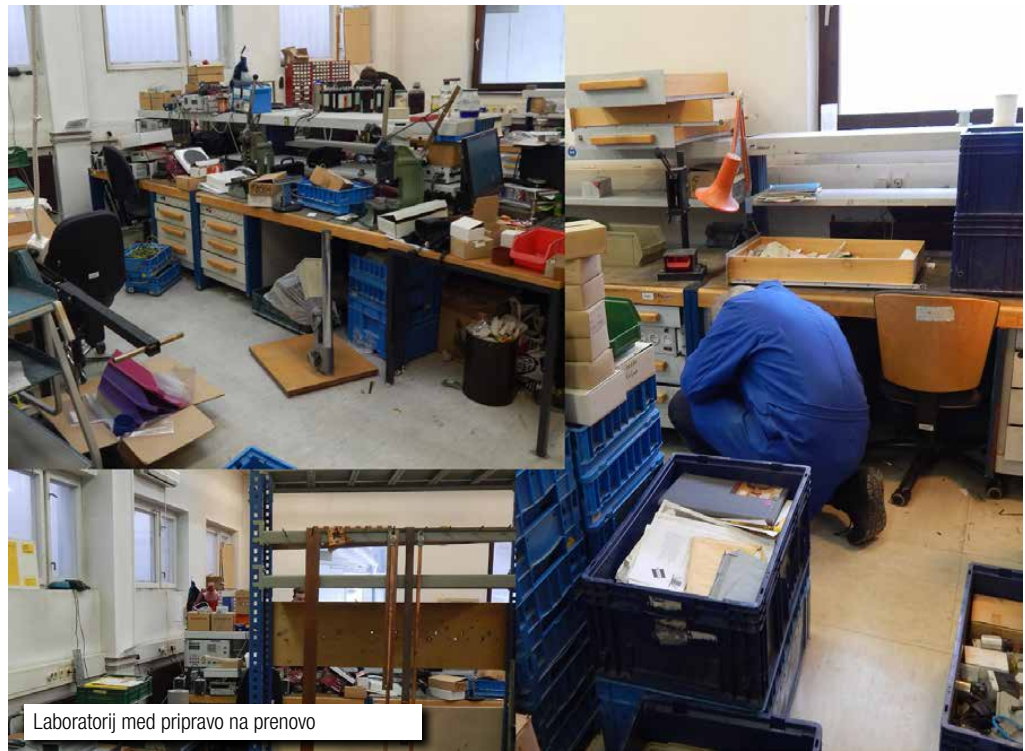
Prenova laboratorija RETI

V laboratoriju RETI smo že nekaj časa razmišljali o prenovi prostorov. Prenova je bila nujno potrebna, saj prostori razen čiščenja in vzdrževanja oz. nujnih popravil niso bili od postavitve pred 30 leti deležni konkretnih vzdrževalnih del. Po nekajkratni preložitvi in odložitvi je bila oktobra/novembra 2017 sprejeta odločitev, da se prenova prostorov elektrotehničnega laboratorija izvede. Odločitev je bila, da se prenovijo prostori laboratorija in pisarniški del v prvem nadstropju upravne stavbe (poleg prostorov Razvoja).

Za odločitev o prenovi je bilo treba najprej pripraviti idejno zasnovo, kakšni naj bi bili prostori po prenovi. Ideja je bila, da se poleg menjave podov, beljenja, menjave stropnih luči in menjave parapetnih inštalacijskih kanalov menja tudi pisarniško pohištvo (omare, pisalne mize), katerega velik del je bil že v dokaj

slabem stanju. Ob ogledu prostorov z morebitnimi izvjalci (za pripravo ponudb) je padla odločitev, da se menjajo tudi stare stropne kupole z novimi z možnostjo odpiranja. Pridobiti je bilo treba ponudbe oz. dobavitelje za novo pisarniško pohištvo, predvsem za delovne mize (namerjene meritvam in testiranju izdelkov) in omare. Tu je bila odločitev, da lesene pisarniške omare menjamo s kovinskimi, ki imajo večjo nosilnost in so robustnejše. Odločitev je bila tudi, da se dokupijo dve ognjevarni kovinski omari za shranjevanje certifikatov in ena omara za shranjevanje kemikalij oz. čistil (alkohol, čistilni bencin, razredčilo ...).

Pred potrditvijo projekta prenove pri vodstvu podjetja je bilo potrebno pripraviti tudi idejni »layout« oz. idejno risbo prenovljenih prostorov. Risba je vsebovala predlog postavitve omar, delovnih miz in preskusnih naprav, ki bi jih prestavili iz spodnjih prostorov v prenovljene prostore.

Po potrditvi projekta je bila sprejeta odločitev, da se prenova izvede konec decembra 2017 in v začetku januarja 2018, med božično-novoletnimi prazniki. Pred pričetkom del je bilo treba izprazniti prostore. Med pospravljanjem je bilo treba pregledati in ločiti dokumentacijo in preostale predmete (od zelo starih do aktualnih) na še uporabne, takšne za arhiv in za odpad. Poleg tega je bilo treba pospraviti in v kartone spakirati tudi orodje in merilno opremo. Na koncu je bilo treba odstraniti še odslužene omare in mize.

Pospravljanje in ločevanje na uporabno, arhiv in odpad je trajalo skoraj ves december (ob preostalem rednem delu) do pričetka obnovitvenih del 20. 12. 2017. Kakšen je bil videti laboratorij med pripravo na prenovu, prikazuje slika zgoraj.

Glavna obnovitvena dela so bila zaključena v 2. tednu 2018. V tem tednu so bile dostavljene tudi pisalne mize za pisarniški del laboratorija. Z dobavo pisalnih miz se je vsaj delno vzpostavilo normalno delo. V 3. in 4. tednu januarja so bile nato dobavljene še delovne mize in kovinske omare. Takoj po postavitvi delovnih miz se je preselil del merilne opreme iz spodnjih prostorov (predvsem oprema za testiranje RCD-stikal).

Iz spodnjih prostorov se je nato preselil še del večje preskusne opreme, kot so tokovni generatorji in klima komora. Od tokovnih generatorjev smo preselili generator TR 300B (za preskuse do 300 A) in generator TR2000 (za testiranje talilnih vložkov s toki do 2000 A). Ob selitvi generatorjev TR 300B in TR 2000 je padla odločitev, da prenovimo tudi merilna mesta obeh

generatorjev vključno z generatorjem TR1K. Za ta namen je bila v ETI Proplast naročena izdelava merilnega mesta za generator TR 1K, izdelava kombiniranega stojala (nosilec merilnih mest in nosilec za preskusne kable na zadnji strani) za ploščo z 12 merilnimi mesti za generator TR 300B in treh merilnih mest za generator TR2000. Vsa dodatna oprema je bila dobavljena konec junija in v začetku julija.

S prenovo laboratorijskih prostorov in nadgradnjo opreme smo dobili precej boljše pogoje za naše delo. Poleg tega lahko nove prostore tudi brez sramu pokažemo obiskovalcem, npr. avditorjem, inšpektorjem ipd. Seveda pa je treba gledati tudi v prihodnost, saj je še vedno prostor za izboljšave in nadgradnje.

4.0 info otok

posameznih procesih.

Poleg razvoja sistema za izvajanje vzdrževanja, pa se je implementirala tudi metoda OEE (ang. Overall Equipment Effectiveness). Metoda OEE meri učinkovitost proizvodnega procesa (in ne delavca, kot je mnogokrat prehiter zaključek).

Skupna učinkovitost (OEE) je izračun, ki ga je v šestdesetih letih 20. stoletja oblikoval Seiichi Nakajima, da bi ocenil, kako učinkovito se izkorišča proizvodna oprema in dokazal učinke metode TPM – Total Productive Maintenance. Danes je OEE globalno sprejet standard za merjenje proizvodne produktivnosti. Idealen ali 100% OEE pomeni, da smo izdelovali le dobre izdelke, najhitreje kar je možno, brez časov zaustavitve.

Kako izračunamo OEE? $OEE = \text{Razpoložljivost} \times \text{Efektivnost} \times \text{Kakovost}$

Cilj projekta je vse procese (naprave) opremiti z merjenjem učinkovitosti ter posledično (na podlagi meritev) posvetiti fokus ozkim grlom v procesih ter z optimizacijo dvigniti produktivnost in naprave narediti učinkovite.

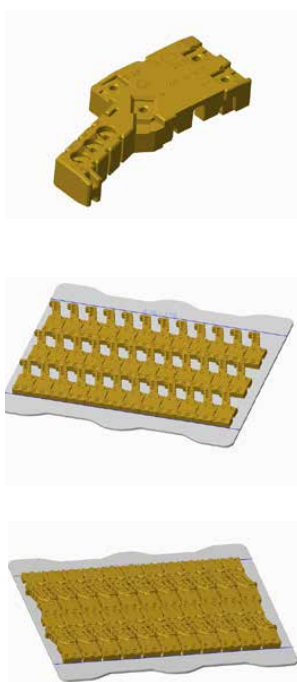
Tri glavne stebre vitkih procesov smo združili pod enim imenom 4.0 Info otoki. Kaj so 4.0 Info otoki? Vsaka vitka linija ima svoj otok, kjer so vsi pripomočki, meritve, navodila, itd. za vodenje in optimiziranje proizvodnje. Na otoku je LCD, kjer je naložena platforma, ki je bila razvita tekom projekta, sestavljena pa je iz metod AK (avtokontrola), OEE (TEEP) ter sistema vzdrževanja (TPM). Če otokov v vaši liniji še ni, .. pa še pridejo. Do takrat pa pridite pogledat v TK kako zadeva zgloda.

Vedno je treba strmeti k novim idejam in nadaljnjem razvoju proizvodnih procesov, saj bomo le tako ohranjali prednost pred konkurenco. Norost je, če še naprej delamo kot smo delali, ob tem pa pričakujemo da bodo rezultati drugačni.

Jože Lap

Nova čistilno zlagalna naprava za dolgo žirafa

S pomočjo ETI PROPLAST smo razvili napravo za čiščenje in zlaganje, s pomočjo katere smo zmanjšali stroške žganja novega ohišja 521.455 za kar četrtino.

V letu 2017 smo dobili potrditev, da bomo izdelovali ohišje popolnoma novega izdelka s kodo 521.455, kot zanimivost pa lahko omenim, da se ga je pri nas prijelo ime »dolga žirafa«.

Kot pri vsakem novem izdelku je tudi tu najprej treba izbrati – določiti surovino (po naše »maso«), iz katere se bo stiskal izdelek, izdelati orodje za stiskanje, določiti parametre stiskanja, določiti primerno sintranje – žganje v pečeh. Gre tako za parametre žganja kot tudi položaj in orientacijo izdelkov ter matriko na ploščah za žganje. Cilj vsega je izdelek, ki je po ceni in kvaliteti ugoden in primeren tako za stranko-kupca kot tudi za proizvajalca, to je nas. Tako naj bi v pečeh žgali čim več kosov naenkrat, da je cena žganja za en kos čim manjša.

Običajno smo zlagali kose na plošče po vrstah drugega za drugim, kot prikazuje slika.

Vendar pa smo prišli do ideje, da bi kose zlagali »mešano«, to je orientirane tako, da so obrnjeni nasprotno (obrnjeni za 180 stopinj) drug proti drugemu in po takšnih parih zloženi na ploščo.

Tako namesto 36 kosov zlagamo kar 44 kosov na ploščo, kar je približno četrtina več oziroma skoraj tolikšen je tudi prihranek pri žganju.

Naprava za čiščenje in zlaganje se je s tem sicer nekoliko »zakomplicirala«, kar pomeni, da so vse komponente (mehanske, pnevmatične, električne ...) dokaj »na gosto natlačene« na napravi. Vendar nam je vendarle uspelo vse skupaj realizirati s pomočjo Eti Proplast (električni deli, software), dobavitelji električnih, mehanskih, pnevmatskih komponent ter domačim znanjem in izkušnjami. Naprava trenutno izdeluje »0 serijo« v redni proizvodnji PRGE ETI, Kamnik.

PRGE ETI

Rosita Razpotnik

Najuspešnejši zaposleni za leto 2017

Ustvarjamo kreativno okolje, v katerem generiramo nove ideje. Smo prožni in sposobni hitro in učinkovito poiskati in udejanjiti izvirne rešitve. Inovativne in lojalne sodelavce spodbujamo, da izživijo svoj potencial in nadaljujejo uspeh blagovne znamke ETI.

Tudi ob 68. obletnici ustanovitve naše družbe bomo nagradili tiste, ki so lansko leto še posebej prispevali k uspešnosti družbe in najbolj vidno uresničevali vsebino vrednote »INOVATIVNOST«.

Vsem imenovanim izrekamo iskrene čestitke.

Vodstvi družb ETI, d.o.o., in ETI Proplast, d.o.o.

ETI d.o.o. TEHNIČNO PODROČJE PRGE TK

Janez Grden

Jano je zaposlen v keramiki več kot 30 let. Večino časa je opravljal različna dela na vlečenem programu »surova«. S svojim bogatim znanjem in izkušnjami je veliko pripomogel k razvoju in vzdrževanju naprav in orodij na programu ekstrudiranih izdelkov. Tudi v okviru trenutnega delovnega mesta vodje proizvodne enote »NV ekstrudirani« je njegovo pomembno delo na strokovno tehničnem področju. Poleg kvalitetnega vzdrževanja opreme je še pomembnejši njegov doprinos pri vpeljavi sprememb in izboljšav opreme in procesov. Cenimo njegovo inovacijsko »žilico« in razmišljanje, da se da vsako stvar spremeniti in izboljšati.

PRGE Steatit Kamnik Ivan Omovšek

Janez je zaposlen v ETI-ju v oddelku odžiga v Steatitu od začetka zaposlitve v ETI-ju, to je več kot 25 let. Pri delu je zelo prizadeven in hitro odziven na nepredvidljive situacije, do katerih prihaja pri njegovem delu. Zlasti zaradi svoje inovativnosti dosega dobre delovne rezultate in skupaj s sodelavci tvori pomemben člen pri uspešnosti PRGE Steatit.

PRGE Varovalk Franc Joger

Franci dela na programu varovalk kot vzdrževalec že več kot 30 let. Pri delu je zanesljiv, učinkovit in predan. Med sodelavci je priljubljen zaradi kolegialnosti, prijaznosti in stalne pripravljenosti za pomoč. Na prijeten način prenaša svoje znanje na sodelavce. S svojo umirjenostjo pozitivno vpliva na vse, ki z njim delajo. Njegov

ve pozitivne lastnosti in delovna disciplina sta sodelavcem dober zgled.

PRGE Stikala Klemen Vetršek

Klemen je že 22 let naš sodelavec v oddelku kovinskih polizdelkov. Zaradi njegove strokovnosti in prizadevnosti so mu bila na delovnem mestu vzdrževalca vedno zaupana najzahtevnejša dela. Delo opravlja kakovostno in vedno je pripravljen svoje znanje prenašati in deliti s preostalimi sodelavci. Z inovativnimi idejami in rešitvami je gonilna sila napredka v izdelavi kovinskih polizdelkov na področju orodij in naprav. Ne glede na delovni čas je vedno na voljo za informacije ali pomoč. S svojim delom pripomore k zmanjšanju stroškov in morebitnih zaostankov zaradi tehničnih težav pri delovnih sredstvih. Klemen je vzor dobrega, vestnega vzdrževalca.

Strokovne službe TP Matej Kavšek

Matej se je po končanem študiju energetike zaposlil v razvoju elektrotehničnih izdelkov. Hitro je pridobival nova znanja in poglobljeno spoznaval novo področje tehnike, še posebej aktiven je bil pri razvoju nove generacije ločilnikov EFD in plastičnih podstavkov PFB D0. Od leta 2015 je samostojen raziskovalec in vodja projektov v aplikativnem razvoju varovalk na področju ločilnikov in podstavkov. Pri svojem delu je zelo zavzet in motiviran, zgled v komunikaciji in vedno pripravljen pomagati pri iskanju rešitev in sodelovanju. Njegove inovativne rešitve in izboljšave izdelkov pa se odražajo v zadovoljstvu kupcev in rasti prodaje ETI-jevih izdelkov.

Matjaž Rataj

Matjaž se je pred 11 leti v ETI-ju zaposlil kot tehnolog. Pri delu je bil prizadeven in je nadpovprečno hitro usvajal skrivnosti suhega stiskanja steatita. Kmalu je postal nepogrešljiv člen pri usvajanju novih izdelkov in izboljšav orodij za stiskanje ter optimizaciji parametrov stiskanja. Pri reorganizaciji v letu 2014 je postal vodja tehnike (konstrukcija, tehnologija, vzdrževanje in orodjarna).

S sodelavci dosega dobre rezultate in inovativnost mu je eno glavnih vodil pri delu. S takšnim pristopom se v proizvodni proces vnašajo izboljšave, ki omogočajo dobre rezultate pri produktivnosti, izmetu, reklamacijah ... S takšnim delom bo ETI lahko ob preostalih potrebnih pogojih konkurenčen na trgu suhega stiskanja steatita in drugih materialov. Matjaž svoje znanje in vrednote ETI-ja prenaša tudi na sodelavce s ciljem njihove samostojnosti pri tehničnih odločitvah.

STROKOVNE SLUŽBE

Branislav Lebar

Brane je vsestranski strokovnjak na področju elektrotehnike, bogate izkušnje iz drugih podjetij pa je še nadgradil z delom v ETI-ju. Zadnja leta je večino časa namenil razvoju specialnih talilnih vložkov, še posebej pomemben je njegov prispevek pri razvoju serije NV gPV varovalk za zaščito v sončnih elektrarnah. Trenutno posveča največ pozornosti razvoju rešitev za zaščito baterij v električnih vozilih, kjer z novimi idejami premika meje tehnike. Več patentno zaščitene izumov kot inovator ali soinovator priča o njegovem bogatem prispevku k ETI-jevi uspešnosti in inovativnosti. Z odprtostjo za sodelovanje z vsemi sodelavci, skrbjo za prenašanje znanja na mlajše in timskim delom pa ostaja nepogrešljiv član ekipe sodelavcev na varovalkah.

ETI Proplast d.o.o.

Blaž Prnaver

Blaž opravlja delo samostojnega konstruktorja. Pri delu je zelo učinkovit in univerzalen. Deluje predvsem pri konstrukciji orodij za brizganje termoplastov in duroplastov. Novi projekti in novi izzivi so mu vedno v veselje, ker s tem pridobiva nove izkušnje in osebno raste. S pripadnostjo podjetju in svojo energijo do dela pozitivno vpliva na svoje sodelavce. Znanje s pridom prenaša na manj izkušene, novozaposlene konstruktorje.

Fikreta Bačić

Fikreta je naša sodelavka že več kot 34 let, in sicer 25 let v proizvodnji elektrotehničnih izdelkov in zadnjih 8 let v Montaži ETI PROPLAST-a. Kljub bolezni, s katero se bori že polnih 17 let, se z veliko volje, zagnanosti in predanosti spopade z vsakim delom. Fikreta je delovna, vestna in dosledna. Zanja lahko rečemo, da v polnosti sprejema in razume prednosti vitke linije, pri čemer se še bolj odraža njena stalna pripravljenost za pomoč.

Jure Poropatič

Letos teče 8 leto, odkar je Jure zaposlen v proizvodnji plastike. Delo ves čas opravlja vestno in natančno, tvorno sodeluje pri uvajanju novih izdelkov in izboljševanju proizvodnih procesov. Pri reševanju nalog in problemov je inovativen in s svojimi idejami pogosto izboljša proces in olajša delo. Uspešno posluhuje stroje na plastiki in skrbi za kvaliteto izdelkov.

Rosita Razpotnik

Za promocijo aktivnosti v zvezi z učinkovitim upravljanjem starejših

V okviru promocije ETI-jevih vrednot in aktivnosti učinkovitega upravljanja starejših smo v spomladanskem času objavili interni razpis za **zbiranje predlogov za ZNAK in SLOGAN upravljanja starejših**.

Čeprav pogoji razpisa niso bili zahtevni, nagrade pa so zanimive, so se odzvali le trije predlagatelji s skupno petimi predlogi.

Komisija za oceno ustreznosti predlogov znaka ali/in slogana za promocijo aktivnosti v zvezi z upravljanjem starejših je dne 20. 6. 2018 pregledala prejete predloge in predlagala vodstvu, da nagrado prejmejo vsi predlagatelji znakov in sloganov. Vodstvo družbe je predlog podprlo.

Kot najustreznejši znak, ki ga bomo uporabljali za promocijske namene, je bil izbran »predlog št. 2« Denisa Bolteta.

Vsem nagrajencem iskreno čestitam!

Preostalih pa vabilo, da še pogosteje podajate koristne predloge, saj šteje vsak predlog, ki kakorkoli pripomore k boljši organizaciji dela in s tem doseganju zastavljenih ciljev.

Rosita Razpotnik

Celovita podpora podjetjem za aktivno staranje delovne sile (projekt ASI)

V koncernu ETI beležimo čedalje večje število starejših. Starostna struktura se povišuje, saj predvsem v slovenskih družbah koncerna beležimo zvišanje povprečne starosti za nekaj mesecev letno.

Starejši zaposleni predstavljajo v podjetju velik potencial. S svojim znanjem in izkušnjami so razvili kompetence, ki jih posamezniki z rednim izobraževanjem ne pridobijo. Pomembni so tudi pri uvajanju novih tehnologij in novih produktov, zato so izkušnje, znanje, spretnosti, odnos do dela ter pripadnost družbi, ki jih imajo starejši zaposleni, nepogrešljiv vir, ki ga v podjetju potrebujemo.

Naši ključni izzivi so, kako ohraniti znanja, ki se prenašajo »iz roda v rod«, in ohraniti zavzetost in motiviranost starejših do zadnjega dne zaposlitve. Tudi pri preostalih zaposlenih želimo razviti kompetence, ki jih starejši posedujejo, pri starejših pa spodbuditi razvoj kompetenc prihodnosti, ki jih le-ti še nimajo ali imajo zelo nizko razvite.

Posledice staranja delovne sile so zelo kompleksne. Še vedno pa je nesporno dejstvo, da večina starejših ni pripravljena delati dlje od dopolnitve prvih pogojev za upokojevanje, kar predstavlja ob sočasni omejitvi ponudbe delovne sile že trenutno velik izziv.

Vodstvi slovenskih družb koncerna sta prepoznali potrebo po izvedbi določenih ukrepov za učinkovitejše upravljanje starejših. Ta odločitev je sovpadala s povabilom Javnega štipendijskega, razvojnega, invalidskega in preživninskega sklada RS k pripravi strategije učinkovitega upravljanja starejših in izvajanju ukrepov. Družba ETI PROPLAST d.o.o. je uspešno kandidirala na tem razpisu za evropska sredstva, ki so namenjena

krejitvi kompetenc starejših zaposlenih in spodbujanju podaljševanja delovne aktivnosti.

Prvi korak je bil oblikovanje strategije, s katero bi načrtali aktivnosti, ki jih bomo izvajali v prihodnjih letih. Pri oblikovanju strategije so pomagali predstavniki zaposlenih, ki so odgovorili na vprašanja, kaj trenutno delamo dobro, katere ukrepe bi še predlagali, kaj pogrešajo. Strategija učinkovitega upravljanja starejših se je pripravila za obdobje 2018 do 2025. Strategija zajema ciljno skupino starejših, zaposlenih 45 let in več, nekateri ukrepi pa se nanašajo na vse zaposlene.

Z velikim angažiranjem vodij, predstavnikov sveta delavcev in kadrovske službe smo pridobili 31 sodelavcev, starih nad 45 let; ti so se prostovolj-

no vključili v aktivnosti, ki jih bomo izvajali v letih 2018 in 2019. Seveda se bodo določeni ukrepi izvajali tudi s preostalimi sodelavci, starimi nad 45 let, ki niso vključeni v ta projekt, saj je strategija namenjena razvoju kompetenc, vzpodbujanju vključenosti in zavzetosti vseh zaposlenih.

Spodbuditi želimo medgeneracijsko sodelovanje in povezovanje. Cilj je, da bi starejši svoje izkušnje nesebično delili z mlajšimi. Obenem pa želimo spodbujati klimo, kjer novejša, sodobnejša znanja mladi prenašajo na starejše. Kadrovske službe in managerji želimo pridobiti znanja in usposobljenost, kako upravljati starejše, kako prepoznati skrite potenciale, kako jim pomagati pri tem, da bodo svoje potenciale razvili.

Temeljne usmeritve aktivnosti aktivacije starejših zaposlenih so: razvoj kompetenc za učinkovito izvajanje dela, nudenje podpore in graditev ustreznega delovnega okolja, spodbujanje motivacije, prenosa znanja, spodbujanje medgeneracijskega sodelovanja v organizaciji.

Nekatere ukrepe smo že pričeli izvajati. V poletnih mesecih smo dali prednost delavnicam na temo motivacije, ergonomije na delovnem mestu in vzpodbujanja timskega dela. Udeleženci aktivnosti so z vsebino in organizacijo aktivnosti zelo zadovoljni, sami pa izkazujejo visoko stopnjo motiviranosti. Vsem pa je skupno to, da je zavedanje medgeneracijskega povezovanja in vzpodbujanja razvoja kompetenc ključnega pomena pri njihovi vključenosti in zavzetosti pri delu.

V prihodnjih mesecih nameravamo pripraviti strategijo za matično družbo ETI d.o.o., pri čemer tudi upamo na pomoč zaposlenih.

ŽELJE? V delovni sredini želimo imeti zdrave, zadovoljne, zavzete in kompetentne sodelavce, ki bodo tvorno prispevali k doseganju zadanih ciljev do odhoda v pokoj. Želimo (p)ostati družba uspešnih v vseh življenjskih obdobjih.

Barbara Pograjc

TEAMBUILDING v Goriških brdih

Podjetje ETI PROPLAST d.o.o. Izlake je letos pristopilo k projektu ASI (celovita podpora podjetjem za aktivno staranje delovne sile). Pri tem projektu sodeluje 31 zaposlenih, starejših od 45 let in različnih profilov.

V sklopu raznih usposabljanj in izobraževanj smo tako izvedli tudi teambuilding na temo »Krepitev timskih vezi« v sodelovanju s TBA (Teambuilding academy).

V soboto zjutraj, 14. julija, smo se zbrali pred ETI-jem, pojedli malico in se zvedavi z avtobusom odpeljali proti naselju Kojško v Goriških brdih. Tam smo se srečali s trenerji in začeli s timsko delavnico.

Glede na to, da je družba udeležencev, kar zadeva izobrazbo, osebnost, razmišljanje itd., kar raznolika, smo se kljub temu hitro vklopili v dogajanje in timsko reševanje določenih nalog. Komuniciranje v timu je nujno potrebno. Pri timskem delu pa se seveda pojavijo tudi različne motnje, kot so: pomanjkanje zaupanja, strah pred konfliktom, pomanjkanje predanosti, izogibanje odgovornosti, nepozornost na rezultate.

V drugem delu smo dobili še eno nalogo. Razvrščeni smo bili v skupine in smo morali preko ugank in zapletenih navodil ter rebusov priti do določenega cilja. Ta del teambuildinga je potekal zunaj in se je imenoval »Med vinogradi in hrami«. Sonce je neusmiljeno žgalo, prehoditi smo morali kar nekaj poti, ampak to nas ni odvrnilo od zadanega cilja. Bili smo zavzeti ter timsko usmerjeni, in kar je pomembno, prav vsi smo dosegli cilj.

Pozno popoldne smo se malce utrujeni, ampak zadovoljni in polni vtisov timskega duha, vračali proti domu. Skratka, teambuilding nas je nekako povezal, čeprav se prej marsikateri med seboj nismo poznali. To nam je dalo dodaten zagon za nadaljevanje projekta ASI.

Sedaj pa ... novim timskim podvigom naproti!

Vtisi udeležencev:

»Teambuilding se je izkazal za zelo uspešnega. S sodelovanjem, poslušanjem in spodbujanjem smo uspešno rešili zadane naloge in pri tem tudi uživali.«
 »Z veseljem priporočamo tudi drugim, da se priključijo programu in si s tem tudi razširijo obzorja.«

Marija Pihler

Podelitev certifikatov

drugi in tretji generaciji green beltov in prvima dvema black beltoma six sigme v ETI d.o.o.

Intenzivno obdobje pretežno teoretičnega usposabljanja za uporabo metodologije six sigma v ETI d.o.o. v letu 2017 se je nadaljevalo s praktičnim delom v letu 2018. Z uspešno zaključenimi učnimi projekti aktualne vsebine je pridobilo ustrezno znanje nadaljnjih štiriindvajset green beltov in prva dva black belta six sigme in za pridobljene kompetence prejeli certifikate GB in BB six sigme s strani uprave ETI d.o.o.

Strateški projekt »Implementacija metodologije six sigma v poslovne procese ETI-ja« je dolgoročni projekt in aktivno teče od oktobra 2016. V prvem letu smo izvedli usposabljanja o metodologiji six sigma za višje in srednje vodstvo, v letu 2017 nadaljevali usposabljanje treh generacij green beltov in dveh black beltov, ki so v letu 2018 že zaključili usposabljanje. V letu 2018 nadaljujemo usposabljanje naslednjih štirih black beltov, ravnokar v teku, v avgustu pa se pričena usposabljanje četrte generacije green beltov.

Z desetdnevnim teoretičnim usposabljanjem in z izvedbo ter uspešnim zaključkom učnega six sigma projekta je v tem letu dodatno pridobilo ustrezne kompetence metodologije six sigma štiriindvajset green beltov. Ti so operativni eksperti za uporabo orodij six sigme za izvajanje projektov, za podporo pri izvedbi zahtevnejših nalog ali uporabo pri vsakodnevnem delu in razmišljanju.

Druga generacija green beltov v ETI d.o.o.:

	Green Belt	Projekt Six-sigma	Champion	Sponsor
1	Aleksander Cilenšek	»Optimizacija procesa reševanja reklamacij trgovskega blaga«	Marija Pihler	Marija Pihler
2	Aleš Pograjc	»Vpliv pozicije tuljave na termično karakteristiko pri stikalu ETIMAT C25«	Matija Strehar	Matija Strehar
3	Boštjan Pikelj	Dvig kakovosti talilnih vložkov CH 10x38 gPV	V. Martinčič	V. Martinčič
4	David Kralj	Skrajšanje pretočnega časa popravila orodja za brizganje plastike	B. Pavlič	M. Juvan
5	Dejan Ocepek	Implementacija metode MSA za merjenje talilnega elementa	Peter Benko	Peter Benko
6	Denis Bolte	Zagotavljanje dobavnih rokov do kupcev za izdelke TB - pretok informacij	F. Jenko	P. Gašperlin
7	Helena Razpotnik	Optimizacija materiala GP-4 za avtomatsko linijo izdelave cevi VV	J. Kastelic	R. Kogej
8	Janez Škrabanja	Vpliv pletence na kratkostični preizkus inštalacijskega odklopnika ETIMAT6 1p C25	M. Strehar	M. Strehar
9	Janko Mali	Določitev koncepta preverjanja materiala v proizvodnji izdelave NV-ekstr.	F. Ocepek	M. Brodar
10	Luka Prek	Zmanjšanje neskladnosti na potopni eroziji	P. Trdin	M. Juvan
11	Primož Čimžar	Odprava razpok ob navojnih izvrtinah na osnovah NV1 in NV2 kombi	G. Frontini	M. Brodar
12	Sabina Pešec	Določiti način učinkovitega propagiranja in marketinga izdelkov	F. Jenko	P. Gašperlin
13	Sebastjan Lazar	Zmanjšanje števila logističnih skladišč	J. Kovačič	D. Podbregar

Tretja generacija green beltov v ETI d.o.o.

	Green Belt	Projekt Six-sigma	Champion	Sponsor
1	Blaž Urbanija	Vzpostavitev sistema merjenja časa reševanja reklamacij in optimizacija procesa v ETI d.d.	Marija Pihler	Marija Pihler
2	Dejan Pangeršič	Vzpostavitev sistema naročanja letalskih kart za potovanja v tujino	Tomaž Berginc	Tomaž Berginc
3	Gregor Ceglar	Dvig upogibne trdnosti cevk CH 10x85	Jure Raspotnik	Franci Ocepek
4	Iztok Vozelj	»Izboljšanje načina napovedovanja prodaje in zagotavljanje razpoložljivosti A izdelki (ETIMAT 6 - 002111516, 002111520)«	Peter Gašperlin	Peter Gašperlin
5	Jernej Kovačič	Poslovanje s šaržami	Damjan Podbregar	Damjan Podbregar
6	Lucjan Strehar	Odprava preboja na N-polu po kratkostičnih preizkusih (7,5 kA) na stikalu KZS-2m	Sandi Klinc	Matija Strehar
7	Melita Klemen	Učinkovitosti nastopov na sejmih (vključno s pravili za izbor sejmov, korporativnimi pravili pri predsejmskih in posejmskih aktivnostih, odgovornosti na forumih, konferencah ter uvedbo sistema merjenja (ocenjevanja) učinkov sejma)	Sabina Pešec	Sabina Pešec
8	Rok Kurent	Koničnost keramične osnove NV 2 Kombi	Frontini Gorazd	Frontini Gorazd

9	Simon Kovač	»Optimizacija peskovnikov za NV gPV talilne vložke in določitev merilne metode napeskanosti«	Peter Benko	Peter Benko
10	Tilen Vidonja	Problematika zagona stroja v proizvodnji po selitvi iz orodjarne	Peter Benko	Peter Benko
11	Uroš Kovač	Oprijem silikona pri VV talilnih vložkih	Peter Benko	Peter Benko

Z nadaljnjim, še dodatnim desetdnevni usposabljanjem sta svoje znanje o metodologiji six sigma nadgradila dva udeležena in po zaključenih projektih tudi pridobila kompetence in naziv black belt six sigme, ki je najvišje usposobljen ekspert za uporabo orodij six sigme in sposoben svoje znanje prenašati naprej na sodelavce.

Prva black belta v ETI d.o.o.

	Black Belt	Projekt Six-sigma	Champion	Sponsor
1	Martic Bajda	Optimizacija konstrukcije NV DC 1500V za zadostitev UL standardov	Peter Benko	Mitja Brodar
2	David Kralj	Zmanjšanje variabilnosti tlaka na stroju za BMC izdelke	Bine Pavlič	Matej Juvan

Green in black belti so predstavili svoje učne projekte na dveh dogodkih, 29. marca in 21. junija 2018, upravi in za pridobljene kompetence prejeli certifikate GB ali BB six sigme, čemur je sledilo krajše neformalno druženje.

Od 1. julija 2018 postavljamo v ETI d.o.o. formalno organizacijo vodenja projektov six sigma. Profesionalni skrbnik six sigma projektov postaja David Kralj. V sodelovanju s področnimi skrbniki, ki tej organizaciji namenijo manjši del delovnega časa, skrbi za promoviranje, implementacijo in razvoj six sigma metodologije, prepoznava potencialne six sigma projekte v sodelovanju s timi, sponzorji in championi, pripravlja letni načrt projektov, nadzoruje potek six sigma projektov, poroča upravi o stanju six sigma projektov, usmerja time, nudi podporo pri odpravi ovir, nudi podporo za uporabo six sigma orodij in Mini Taba pri vsakodnevem delu, izvaja treninge sodelavcev za green in black belte itd.

Kot vodja strateškega projekta iskreno čestitam vsem prejemnikom certifikata green ali black belt six sigme. Predvsem vam želim učinkovito uporabo pridobljenega znanja tako pri vsakodnevem delu kot vodenju projektov in zahtevnejših nalog in s tem čim več uspeha in zadovoljstva pri vašem delu.

Danilo Majdič

Prenova centralnega stikala

V sklopu plana neprekinjenega delovanja IS – »informatijskega sistema« smo v letošnjem letu začeli uresničevati načrtani plan »prenove oz. menjave centralnega stikala« s podvojenim delovanjem omrežne infrastrukture, ki je zaradi centralne koncernske postavitve enako pomembna kot podvojenost strežniške infrastrukture, ki smo jo implementirali v zadnjih letih in predstavljaja pomembno tveganje.

Zamenjava zastarelega (več kot 10 let) centralnega stikala, ki je v funkciji (24 x 7 x 365), in njegova podvojitve, podvojitve stikal v obeh podatkovnih centrih (PRC – primarnem in DRC – rezervnem), zamenjava dostopovnega stikala, povezave oddelčnih stikal s centralnim stikalom na rezervni lokaciji, zamenjava in podvojitve internetnih in VPN-usmerjevalnikov so v zaključni fazi.

Obenem smo ločili tudi obe povezavi internetnih ponudnikov glede na lokacijo (centralno in rezervno).

Poleg bistveno povečane varnosti v primeru izpada primarne lokacije (za vsa povezana podjetja v skupini) nova postavitve pomeni tudi dvojno hitrost internih komunikacij (med oddelčnimi in centralnimi stikali).

Centralno stikalo in podatkovni center

Centralno stikalo opravlja dvojno vlogo – vlogo centralnega in distribucijskega stikala ter vlogo stikala podatkovnega centra. Zaradi različnih prometnih poti in funkcionalnih potreb, ki jih ima podatkovni center, je predlagana ločitev vlog med različna stikala. Z uvedbo dveh nivojev stikal se razdeli breme na različne funkcionalne dele omrežja ter hkrati omogoči lažja širitev omrežja v prihodnje.

V sklopu centralnega stikala smo zamenjali tudi stikalo podatkovnega centra, ki je namenjeno priključitvi strežniških, komunikacijskih in shranjevalnih naprav na omrežje.

V praksi to pomeni, da smo centralno stikalo ter stikalo podatkovnega centra postavili redundantno. Eno stikalo vsakega para na lokacijo PRC – primarni center in drugo na lokacijo DRC – rezervni center. Logično pa je to sedaj eno stikalo sestavljeno iz dveh fizičnih stikal, razdeljenih po lokacijah, kar pomeni tudi lažje upravljanje konfiguracij.

Internetne povezave/usmerjevalniki

V preteklosti smo bili kljub dvema internetnima ponudnikoma v internet povezani samo po enem internetnem usmerjevalniku, lociranem na PRC-lokaciji. Sedaj smo uredili redundantno namestitve dveh usmerjevalnikov, kjer je vsak usmerjevalnik povezan s svojim internetnim ponudnikom. Usmerjevalnika se fizično nahajata na ločenih lokacijah PRC in DRC. V primeru odpovedi kateregakoli usmerjevalnika njegovo vlogo prevzame redundantni z minimalnim vplivom na storitve ETI. Usmerjevalnika komunicirata BGP (Border Gateway Protocol = temeljni usmerjevalni protokol interneta)

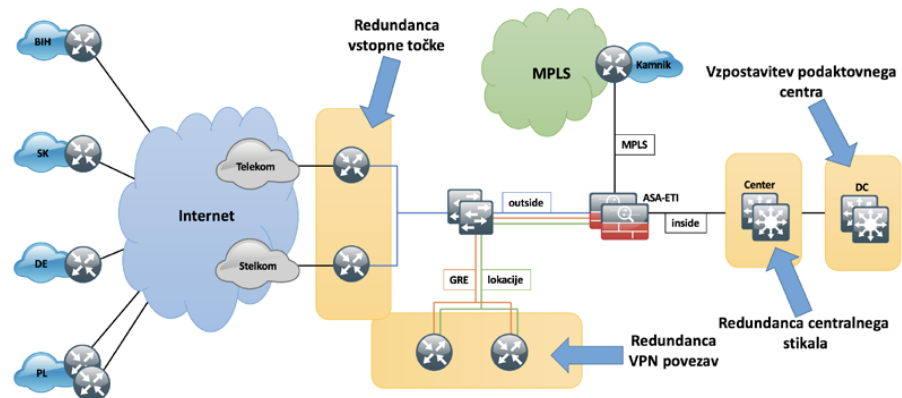
tako s ponudniki kot med seboj, kar v praksi pomeni, da se ob prekinitvi enega internetnega ponudnika takoj vzpostavi povezava z drugim internetnim ponudnikom.

Oddaljene lokacije

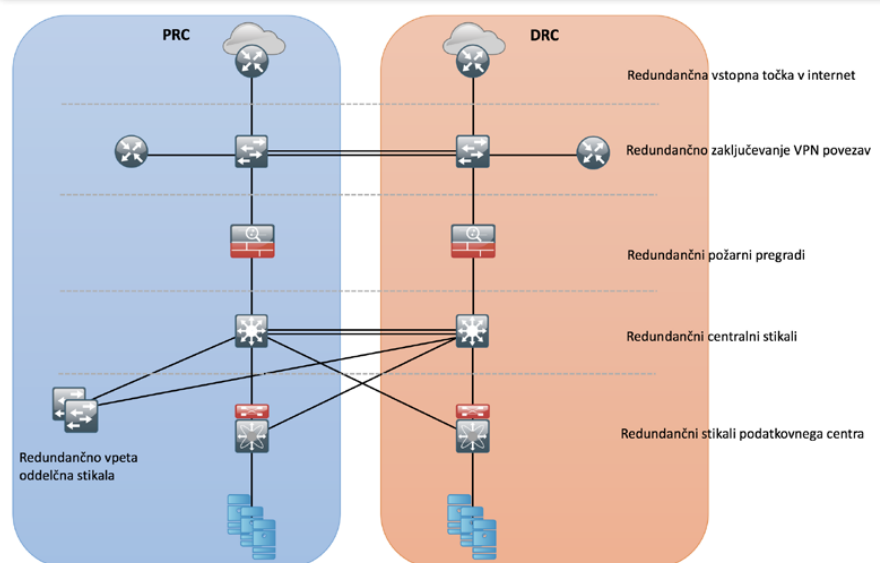
Oddaljene lokacije so trenutno v fazi implementacije dveh usmerjevalnikov za zaključevanje IPsec (Internet protocol Security = varna komunikacija v omrežjih IP) povezav. Vsaka lokacija bo tako imela aktivni dve povezavi

v ETI-ju enojno vpeta na edino centralno stikalo CENTER. Zaradi namena vpeljave redundance na vseh nivojih je bilo smiselno vozlišča redundantno vpeti. Tako ima sedaj vsako vozlišče povezavo do centralnega stikala na lokaciji PRC in DRC. V primeru odpovedi določenih komponent v PRC ali DRC bodo imela vozlišča še vedno vzpostavljeno povezavo do preostalih delov omrežja.

Visokonivojski pregled fizične arhitekture

Slika 1: Izboljšave, ki smo se jih lotili.

Slika 2: Visokonivojska fizična arhitektura

do centralne lokacije, preferiranje povezave bo potekalo po usmerjevalnem protokolu EIGRP (Enhanced Interior Gateway Routing Protocol), ki je že uporabljen v ETI-jevem omrežju.

Redundantno vpetje ETI-jevih vozlišč

Pred prenovno so bila vsa komunikacijska vozlišča

Predmet prenove omrežne arhitekture ETI-ja je bila vzpostavitev redundantnega centra DRC, v katerem so vse redundantne komponente. Visokonivojska fizična shema prikazuje podvojitve vseh ključnih komponent med PRC in DRC.

Sabina Pešec

Upokojil se je Rafael Kogej

Leta 2011 se je naši ekipi pridružil Rafael Kogej kot član uprave, zadolžen za tehnično področje. V ETI je prinesel veliko izkušenj na področju postavitve proizvodnje ter sodobnih organizacijskih pristopov in visokih modernih tehnologij. V podjetje je vpeljal principe vitke proizvodnje, vedno je poudarjal pomen timskega dela in predvsem dvosmerne komunikacije na vseh nivojih. Bil je tudi pobudnik izobraževanja in uporabe metodologije 6 sigma. Osebnostno pa ga je odlikovala predvsem njegova mirnost in nevsiljivost in pa vztrajnost, ki je na koncu premaknila tudi najbolj trdovratne nasprotnike sprememb. Z gotovostjo lahko rečemo, da je ETI-jeva proizvodnja pod njegovo taktirko preskočila v višjo prestavo in da po sedmih letih ETI zapušča v tehnično bistveno boljši kondiciji kot pa je bil ob njegovem prihodu.

Pobudnik uvedbe metodologije 6 sigma v ETI

Kako je potekala vaša poklicna pot?

- Poklicno pot sem začel v Cerknem v firmi ETA. Bil sem njihov štipendist. Po polletnem pripravništvu sem dobil ponudbo za delovno mesto vodje tehnologije v tedaj nastajajočem obratu (TOZD) Termoregulacija. Ponudbo sem sprejel in na tem delovnem mestu ostal štiri leta.
- Ker so me že takrat zanimali novi izzivi, sem sprejel delovno mesto tehničnega direktorja v Iskri v Spodnji Idriji (sedanja Rotomatika), kjer se je odvijal program sanacije. Iz obrata z 230 zaposlenimi smo v nekaj letih postali firma s preko 1000 zaposlenimi. Tam sem ostal 14 let.
- Želja po novih izzivih me je pripeljala v Danfossovo novonastajajočo tovarno v Črnomlju. Kot tehnični direktor sem tam služboval 9 let. Tudi to tovarno smo v tem času razvili od 200 do 1200 zaposlenih. S tehničnega vidika je bila to ena najboljših tovarn v Sloveniji.
- Danfoss mi je ponudil nov izziv. Postavitev podobne tovarne na Slovaškem. Tam sem kot generalni direktor služboval 6 let. To je bil sigurno višek moje poklicne poti.
- Mislil sem, da je čas za počitek in zaključek kariere, zato sem prevzel delovno mesto direktorja projektov. Sanjska služba, vendar je bila kratkega daha. Po 2 letih je Danfoss našo grupo prodal finančnemu investitorju. Ta se je odločil za zapiranje Črnomlja, zato sem firmo protestno zapustil.

- Za upokojitev se mi je zdelo prezgodaj, pa tudi grenak priokus bi mi ostal ob takem zaključku, zato sem odprl svoje podjetje.
- Preden sem lahko začel resno delati, me je na razgovor povabil ETI. Firma mi je bila všeč. Videl sem dovolj izzivov, pa sem se odločil.

Na katere svoje dosežke ste najbolj ponosni?

- Kot prvi dosežek vedno navedem prvi ISO 9000 certifikat v Sloveniji in to v firmi Iskra (sedaj Rotomatika).
- Po tehnični plati je postavitve treh proizvodnih firm od 200 do 1200 ljudi tudi velik dosežek.
- Vitki procesi, ki smo jih v Danfossu razvili do visokega nivoja.
- Kot največji dosežek si pa vsekakor štejem dejstvo, da sem se v vseh sredinah dobro razumel z zaposlenimi.

Kakšen je bil vaš prvi vtis o ETI-ju?

- Zelo inovativna firma, kjer pa se je čas v organizaciji ustavljal že dolgo nazaj.
- Skrbni gospodarji.
- Velik neizkoriščen potencial.

Česa se najbolj spominjate iz ETI-ja zdaj, ko pogledate nazaj na prehojeno pot?

- Najbolj mi je sigurno ostalo v spominu dejstvo, da nihče ni zares verjel, da mi bo v ETI-ju uspelo kaj spremeniti. Sicer pa zakaj bi spreminjali, če smo najboljši?

- Kako majhna pozornost se je namenjala kakovosti in zanesljivosti proizvodnega procesa. S kakšno lahkotnostjo smo zapravljali mnoge priložnosti.

Ali obstaja kakšen dogodek, prigoda, anekdota iz ETI-ja, ki se je boste vedno z veseljem spominjali?

- Na ne vem katerem sestanku po vrsti sem v ETI Proplastu ugotovil, da so se stvari začele premikati v pravo smer. »Vendarle ste me začeli poslušati.« sem izjavil. Udeleženci me nekaj časa gledajo, potem pa se eden ožunači in pove: »Ne, ne, vendarle smo mi dobili nekoga, ki nas posluša«.

Kako pa naprej? Boste svoj čas posvetili hobijem, družini...? Kakšni so vaši načrti?

- Brez »šlogarce« se nič ne ve. Po duši sem avanturist, rabim spremembe. Za začetek sem obljubil »Modelarski krožek« svojim vnukom.

Bi želeli svojim nekdanjim sodelavcem še kaj sporočiti?

- Po mojem prepričanju je ETI zelo inovativna firma. Čuvajte to vrednoto. Je nad vsemi.
- Ko vas bo zagrabilo, da bi »šparali«, nikar ne počnite tega. Dajte se obnašati racionalno.
- Spoštujte in poslušajte svoje sodelavce. Naredite jim dan lepši.

In pa seveda: »Lepo mi je bilo z vami«. Tudi jaz sem se še marsikaj naučil.

Darko Dolinar

Po Sloveniji - kolesarska dirka po Sloveniji 2018

Kolesarji Dirke po Sloveniji v Zagorju, 15. 6. 2018

Kolesarjenje je, da namesto peš ali namesto vožnje z avtomobilom neko razdaljo premagamo s kolesom. Vožnja s kolesom je lahko rekreacija, kolesarstvo pa je tudi šport.

Do 19. stoletja so tekmovanja potekala predvsem na hipodromih. Potem so jih prestavili na ceste. Zato se tekmovanja imenujejo cestne kolesarske dirke, ki trajajo en dan ali pa več dni.

Najbolj je tekmovalno kolesarstvo znano v Evropi. Najbolj znana je dirka po Italiji, poznana kot Giro d'Italia. Dirka je bila prvič izvedena leta 1909. Letos je dirka potekala od 4. do 27. maja. Dirka je bila dolga več kot 3500 kilometrov in je imela 21 etap. Zmagovalci nekaj zadnjih let na Dirki po Italiji: 2015: Alberto Contador (ESP), 2016: Vincenzo Nibali (ITA), 2017: Tom Dumoulin (NL), 2018: Chris Froome (VBR).

Naslednja znana dirka je kolesarska dirka po Franciji, imenovana tudi Tour de France. Dirka je bila prvič izvedena 1. maja 1903. Letos je potekala od 7. do 29. julija. Dolga je bila več kot 3500 kilometrov in je imela 21 etap. Večkratni zmagovalci dirke po Franciji: Jacques Anquetil (FRA): 1957, 1961, 1962, 1963, 1964. Eddx Merckx (BEL): 1969, 1970, 1971, 1972, 1974. Bernard Henault (FRA): 1978, 1979, 1981, 1982, 1985. Miguel Indurain (ESP): 1991, 1992, 1993, 1994, 1995. Chris Froome (VBR): 2013, 2015, 2016, 2017. Greg Le Mond (ZDA): 1986, 1989, 1990 idr. Lani

je 17. etapa Dirke po Franciji zmagal Primož Roglič (Kisovec, Zagorje, SLO), ki tekmuje za ekipo LottoNL-Jumbo.

Tretja pomembna dirka po Evropi je v Španiji. Imenuje se Vuelta. Dirka bo letos potekala od 25. avgusta do 16. Septembra, dolga bo 3324 kilometrov in imela bo 21 etap. Lanski zmagovalec dirke po Španiji je bil Chris Froome (VBR), ki tekmuje za Sky. Te tri dirke bi jaz imenoval kolesarske dirke prve kategorije.

Potem imamo po moji definiciji kolesarske dirke druge kategorije. Sem bi uvrstil dirko po Avstriji, dirko po Švici in kolesarsko dirko po Sloveniji. Te tri dirke imajo manj etap kot prve tri in so tudi krajše. Dirka po Sloveniji je bila letos 25. po vrsti. Pričela se je v sredo, 13. Junija, in je imela pet etap. Konec etap je bil v naslednjih krajih: Murski Soboti, Rogaški Slatini, na Celjskem gradu, v Kamniku in Novem mestu. Tretja etapa je potekala od Slovenskih Konjic mimo Celja, Trojan, Izlak, Kisovca, skozi Zagorje, Trbovlje, Hrastnik, Marno, Laško in na Celjski grad. Ob 13.30 so šli kolesarji skozi Zagorje: mimo rondoja, nato po Cesti 9. avgusta, od koder je tudi objavljeni posnetek. To je nekoliko pod cerkvijo. Prvi se je pripeljal mimo Nemeč Marcel Kittel in še nekdo. Čez tri minute je prikolesarila še

glavnina. Primož Roglič je bil drugi v skupini te glavnine, v rjavem dresu. Primož Roglič je tudi zmagal četrto in peto etapo te dirke. Bil pa je tudi skupni zmagovalec.

Cestnih kolesarskih dirk za moške je veliko, med njimi je še nekaj znamenitih. Dirka po Švici je potekala od 9. do 17. junija 2018. Imela je 9 etap in je bila dolga 1212 kilometrov. Dirka po Avstriji je potekala od 7. do 14. julija 2018 in je bila dolga 1164 kilometrov. Dirka po Baskiji je bila letos od 2. do 7. aprila. Imela je 6 etap, dolga je bila 820 kilometrov. Zmagovalec je bil Primož Roglič. Naj omenim še Tour de Romandie – dirko po Romandiji. To je francosko govoreči del Švice. Zmagovalca 2010: Simon Špilak (SLO), 2018: Primož Roglič (SLO).

V petek, 13. julija 2018, sem zjutraj ob pol štirih skozi okno domače hiše videl udare strele na Zasavsko goro, na Mlinše, v bližnje stebre daljnovodov. Sledilo je močno deževje ... V soboto, 14. Julija, sem se ob petnajsti uri peljal z Gorij proti Bledu. Videl sem tisto strelco, ki je ob blejskem jezeru udarila v drevo in poškodovala več ljudi ...

Opomba:
Vir podatkov: Wikipedia

Borut Markošek

Pohodi

Marčevski pohod na **Galetovec**, je bil tisti pravi zimski pohod, po obilici novozapadlega snega. Galetovec (1265m) je neizrazit vrh na jugovzhodnem delu Pokljuške planote. Z vrha, ki ima vpisno skrinjico je lep razgled na osrednje Karavanke, Jelovico, Ratitovec in del Spodnjih Bohinjskih gora. Galetovec je tudi vzletišče za padalce, z urejeno odskočno desko.

Galetovec

Dolina reke Glinščice nam je zavetje dajala v aprilu. **Glinščica** (italijansko Rosandra) je ena od tržaških rek. Izvira nad vasjo Klanec (pri Kozini, v Sloveniji) na nadmorski višini 412 m in teče proti morju po kraških tleh, ki so v teku stoletij dovolila globoko erozijo in nastanek kanjonske doline med hribom Stena in Kraškim hribom (danes v Italiji). Dolga je samo dvanajst kilometrov, a je prava zakladnica zanimivosti, zaradi česar je bila v večjem delu leta 1996 razglašena za naravni rezervat.

Glinščica

Najprikladnejše izhodišče za ogled doline je Sprejemni center doline Glinščice, ki se nahaja v Kulturnem večnamenskem centru France Prešeren v Boljuncu, od koder preko centra naselja nato navzgor ob toku Glinščice raziskujemo dolino.

Poznana je predvsem po narcisnih poljanah, kajti v mesecu maju (tudi že konec aprila ali šele v začetku junija, glede na vremenske razmere) na pobočjih ob vzhodu Golice v velikem številu cvetijo gorske narcise

Golica

(*Narcissus poeticus radiiflorus*), ki jim domačini pravijo tudi ključavnice.. S tem razlogom smo naš pohod na **Golico** (1836 m) načrtovali ravno v maju.

Tako izpred koč, kot tudi z vrha je lep razgled na avstrijsko Koroško ter na Julijce in Ljubljansko kotlino. Na gozdni meji na višini 1582 m se na njej nahaja Koča na Golici s 40 ležišči.

Danes pobočja Golice služijo kot pašnik za ovce, vse do leta 1957 pa so jo domačini iz vasi pod njo kosili. Hrib prebivalcem pod njo pomeni velik ponos, med drugim tudi zaradi svetovno znane Avsenikove polke Na Golici.

Junjska tura je bila najdaljša tako po času, kot po prehojenih kilometrih, potekala pa je od Rogle preko Lovrenških jezer do Ribniške kočice in naprej do Grmškovega doma na Kopah, Kremžarjevega vrha ter nato še spust do Slovenj Gradca.

Rogla

Lovrenška jezera

Tradicionalno smo v začetku julija izvedli dvodnevni planinski izlet, letos na najvišji vrh v Sloveniji, torej **Triglav**. Pohod smo začeli v Vratih, pot nadaljevali čez Prag, se prvi dan povzpeli na Triglav, prenočili v domu Planika pod Triglavom, naslednji dan pa nadaljevali s spustom mimo Vodnikovega doma na Velem polju in preko doline Voje našo pot zaključili v Stari Fužini.

Triglav (2864 metrov nadmorske višine) je najvišji vrh Julijskih Alp in najvišji vrh Slovenije. Mnenja o nastanku in pomenu imena gore so deljena. Triglav se najverjetneje nanaša na obliko gore, kot se jo vidi iz Bohinja, malo verjetno pa je, da je gora poimenovana po staroslovanskem poganskem božanstvu Triglavu. Vrh z nobene strani ni izrazito troglav, z jugovzhoda pa bi tri glave lahko tvorili Mali Triglav, glavni vrh in Šmarjetna glava. Na severni strani leži ostanek Triglavskega ledenika. Triglavsko pogorje je osrednji del Triglavskega narodnega parka. Triglavska severna stena je med največjimi stenami v Evropi. S Triglavom je tesno povezana tudi legenda o Zlatorogu. Po osamosvojitvi je Triglav postal del slovenskega grba in zastave, nestilizirana podoba Triglava pa je bila najprej na hrbtni strani slovenskega evrokovanca za 50 centov. Triglav kot ime ali kot simbol je tudi del številnih kulturnih in

športnih društev.

Na vrhu Triglava stoji Aljažev stolp, katerega je leta 1895 postavil Jakob Aljaž, takratni župnik na Dovjem. V Aljaževem stolpu lahko v primeru nevihte vedri do 5 ljudi. Sicer pa je danes Aljažev stolp zaščiten kot kulturni spomenik in kot tak zelo pomemben pri ohranjanju kulturne dediščine. Triglav je svoj prvi obisk dočakal 26.8.1778, ko so se na vrh povzpeli štirje srčni možje, katerih spomenik stoji v Bohinju. Ti srčni možje so bili Luka Korošec, Matevž Kos, Štefan Rožič in Lovrenc Willomitzer.

Sicer pa se nam z vrha Triglava odpre lep razgled, ki seže vse od Jadranskega morja, prek Dolomitov in Visokih Tur do Karavank, Kamniško Savinjskih Alp, Pohorja, prek skoraj celotne Slovenije do najvišjih vrhov Julijskih Alp.

(Vir: Hribi.net in Wikipedia)

ETI-jevi pohodniki

Triglav 7.–8. 7. 2018 – dvodnevni pohod

Osemnajst Eti-jevih pohodnikov in štirje vodniki, ravno prav velika skupina, smo se 7. julija 2018 odpeljali na naše izhodišče za pot na Triglav, v dolini Vrat, po tako imenovani poti čez Prag. Izhodišče je bilo malo pred Aljaževim domom v Vratih, na 1015 m.

Na izhodišču s pogledom v smeri Triglava so bile naše misli: »Tako blizu, a še vedno daleč...« Široka sprehajalna pot nas je pripeljala iz gozda in zagledali smo znamenit klin (spomenik je posvečen padlim partizanom gornikom). Pot nas je naprej vodila skozi gozd ob hudourniku, ki smo ga po nekaj hoje tudi prečili. Kmalu smo prišli tudi do prvih klinov, vse lepših razgledov, jeklenic. Sledil je najtežji del poti čez Prag, kjer je potrebna še dodatna previdnost. S pomočjo skob in jeklenice smo se povzpeli po 15 m visokem, skoraj navpičnem kamninu (Medvedova skala). Ob poti ruševje, pesek, kamni, skale in veliko gorskega cvetja. Z leve strani se nam je priklučila tako imenovana Tominškova pot, malo naprej pa smo zagledali mali studenček, kjer je po kapljicah iz skale kapljala voda. Šli smo pogumno naprej, ker Koča Valentina Staniča na 2332 m ni bila več daleč pred nami. Kratek počitek, čas malice, nato pa pot pod noge proti najvišje ležeči koči –Kredarici, 2515 m. Ob poti proti Kredarici nas niso preveč zmotila manjša snežišča, varno in previdno smo stopali po njih. Kredarica, kapelica Marije Snežne, kozorog ob poti in veselje na naših obrazih so povedali vse. Na Kredarici smo si naredili samovarovalne komplete, čelade, da bi bili čim varnejši na

poti proti Aljaževemu stolpu. Klini, jeklenice, zavarovana pot, počutili smo se varne. Nekateri prvič, nekateri drugič, tretjič, četrtič, spet tudi že velikokrat, a v srcih smo imeli vsi eno misel: varno stopiti na vrh Triglava. Odlična ekipa vodnikov nas je tja tudi pripeljala: »Vsak je nekaj posebnega ... odlični so.« Prvopristopniki so bili podviga najbolj veseli, čakal jih je tako imenovani krst in postali so pravi Slovenci, pravi Slovenec mora vsaj enkrat na Triglav. Preostali prisotni prav tako niso skrivali sreče, veselja, zadovoljstva ... Lepe poglede, še lepše razglede smo delili drug z drugim, kot ena velika srečna skupina iz Eti-ja. Kljub čudovitim občutkom na višini 2864 m nismo mogli ostati, zato nas je pot vodila do Doma Planika, 2401 m, ki je bil naše prenočišče. V koči smo se okrepčali, pokramljali, malce utrujeni, a srečni legli k počitku. Spanje v planinski koči je nekaj posebnega, nevsakdanjega, a kljub vsemu nekaj čudovitega. Nekateri trden, drugi rahel spanec.

Začelo se je daniti. Zgodaj smo vstali, brez vsake budilke. Jutra, sončni vzhodi so v hribih nekaj izjemnega, prelepega. Sledil je zajtrk, nato pa nas je pot vodila proti Vodnikovemu domu. Ob poti smo srečali kozoroga čisto od blizu, ni se dal motiti, prav poziral je, da smo ga slikali. Od Vodnikovega doma na Velem polju, 1817 m, smo se podali v dolino Voje, da čim prej prispeli v Staro Fužino na 547 m. Ob poti nas je obdajalo polno cvetja, živalic, občudovanja vredne narave. Prišli smo do slapa Mostnice, si ga ogledali, pa tudi korita in tolmune, ter pot nadaljevali do

Okrepčevalnice pri slapu, nato pa po dolini do Koče na Vojah, 690 m. Ob Mostnici po gozdu in prijetni poti do Hudičevega mosta in naprej do našega cilja v Stari Fužini. Presrečni, veseli, polni novih dogodivščin, vtisov, spominov smo sedli v avtobus in se odpeljali domov.

Še nekaj izpovedi pohodnikov:

»Četrtič obiskan, a vsakič je zgodba zase ... ta pleh ima res dušo.«

»Po šestnajstih letih drugič osvojen vrh z enkratnimi razgledi, še posebej vesela sem razgledov, ker so bili moji razgledi pred šestnajstimi leti megleni.«

»Vikend paket dogodivščin, lepega vremena, odlična družba, nepozabno.«

»Čudovita dneva, polna novih vtisov in spominov.«

»Z vrha je svet tako majhen in obzorje tako neskončno.«

»Enkratno doživetje, ki se dotakne srca, ko prvič s sinom stopiva na vrh Triglava.«

»Sonce, rahel vetrič, pred nami tudi kakšen oblak, pesek, skala in za njo prepad, pa ozka zavarovana pot, ki nas pripelje na vrh.«

Naše misli, naše želje: še veliko poti in varen korak v hribih. Srečno!

Posebej se zahvaljujemo vodstvu ETI-ja, ki nam organizira pohode, nam nudi brezplačne prevoze na ture in nas oskrbi z malico za na pot.

Ani Razpotnik, ekologinja

Voda je dragocen vir, premislite kako jo uporabite

Svetovni dan voda, ki ga obeležujemo vsako leto 22. marca, nas opozarja, kako pomembno vlogo in vpliv ima ta naravna dobrina za naša življenja ter vsako leto osvetli raznovrstne načine, kako lahko naš odnos do vode izboljšamo.

Letošnja tema svetovnega dneva voda poteka v znamenju iskanja naravnih rešitev za reševanje izzivov z oskrbo z vodo v 21. stoletju ter iskanja bolj trajnostnih in stroškovno učinkovitih pristopov, ki bodo pomagali uravnovesiti vodni cikel in hkrati tudi zadovoljiti potrebe po vodi za vse večjo svetovno populacijo.

Glavno sporočilo letošnjega ozaveščanja je, da nam preko ekosistemskih storitev odgovore ponuja kar narava sama. Tako bi namesto izsekavanja gozdov, ki predstavljajo pljuča našega planeta, morali raje pogozdovati, namesto izsuševanja poskrbeti za ohranjanje mokrišč, vzporedno pa zmanjševati negativne učinke izvedenih regulacij vodotokov, ki skupaj z neustreznim prostorskim razvojem povzročajo poplave in suše ter tako vplivajo tudi na človeka. Tako bi ob stroškovno vzdržnem ekonomskem razvoju znova vzpostavili ravnotežje v vodnem krogu ter zmanjšali posledice učinkov podnebnih sprememb. Z drugimi besedami – da bi ljudje lahko bolje živeli, bomo morali bolj prisluhniti naravi.

Kako lahko sami varčujemo z vodo?

- Med in po uporabi tekoče pitne vode, vedno zapirajte pipo za seboj;
- V primeru, puščanja, kapljanje vode iz pipe ukrepajte. Smotno je redno pregledovanje vodovodne napeljave;
- Ko greste v službo, trgovino,... pustite svoj avto doma in vzemite kolo ali javni prevoz: proizvodnja bencina je vodna;
- Robčkov, papirčkov, embalaže, zdravil in podobnega ne splakujte v WC školjki. S tem boste dosegli manjšo porabo vode ter normalno delovanje greznice;
- Doma za zalivanje vrta raje uporabite deževnico. Le tega zalivajte zgodaj zjutraj ali zvečer, ko je izhlapevanje vode manjše;

Svetovni dan voda 2018

22. marec

Narava za vodo

Kako sočasno zmanjšati vpliv poplav, suš in onesnaženja?
Naravi zagotovimo prostor.

- povečamo sposobnost zadrževanja vode,
- zmanjšamo temperaturne ekstreme,
- povečamo samočistilno sposobnost,
- povečamo biodiverziteti,
- izboljšamo kakovost in količino podzemne vode,
- izboljšamo bivalno okolje, rekreacijski in turistični potencial.

Kako varčevati z vodo, naučite tudi vaše najmlajše. Naj se okoljska ozaveščenost prenaša iz roda v rod. Naj varčevanje z vodo izboljša kakovost našega življenja in življenja naših zanamcev.

vir: internet

Nejc Štrovs

Absolutna želja po zmagi

Avtošport je za razliko od bolj množičnih ekipnih športov z žogo precej manj razširjen in predvsem manj splošno medijsko pokrit. To pa nikakor ne pomeni, da je manj zahteven ali nezanimiv. Vrhunski avtošport je marketinško orodje za avtomobilske znamke, zanemarljiva ni tudi njegova vloga pri razvoju novih tehnologij, ki kasneje najdejo mesto v osebnih vozilih. Čeprav gre v slovenskem prostoru pretežno za amaterske ekipe in je največja nagrada pridobitev spoštovanja konkurentov, se dirkanja lotevamo resno in z absolutno željo po zmagah.

Začetki

Z avtošportom sem se srečal preko očeta, ki je vedno rad spremljal dirke. V otroštvu sem tako pregledal marsikateri televizijski prenos formule 1 ter obiskoval dirke v reliju in gorsko-hitrostne dirke v regiji. Zaradi izpostavljenosti športu mi je le-ta postal zanimiv, nekatere voznike sem občudoval kot heroje. Seveda sem že v najstniških časih premleval, kako začeti lastno dirkanje in predvsem koliko me bo to stalo. Naposled sem si v letu 2009 s pomočjo prijateljev in zancev s področja avtošporta uspel izposoditi dirkalni avto in potrebno opremo. Odločil sem se za gorske hitrostne dirke, ki predstavljajo relativno ugoden vstop v avtošport, so pa zaradi krajše trase in udeležbe močno predelanih vozil in formul tudi zanimive za avtošportne navdušence. Že na svoji prvi dirki sem z zastavo jugom skupine A zmagal v »junior« kategoriji voznikov do 21 let, največji vozniški uspeh pa tri leta zatem dosegel s škodo felicio kit car, s katero sem na dirki v Lučinah dosegel 2. mesto v diviziji 1 slovenskega državnega prvenstva. Čeprav gre v tem primeru za vozila s prostornino motorja do 1400 kubičnih centimetrov, so to v pravih rokah lahko zelo hitri dirkalniki.

Rally Železniki 2018

V zadnjih treh sezonah sodelujem kot sovoznik v reliju. Dirke sestavljajo hitrostne preizkušnje po zaprtih cestah, kjer je treba doseči čim boljši čas, ter povezovalne etape s točno določenim časom, ki potekajo po cestah, odprtih za promet. Ob koncu meseca junija sva z voznikom Boštjanom Logarjem, nekdanjim državnim prvakom iz sezone 2006, nastopila na tretji

Vloga sovoznika v reliju

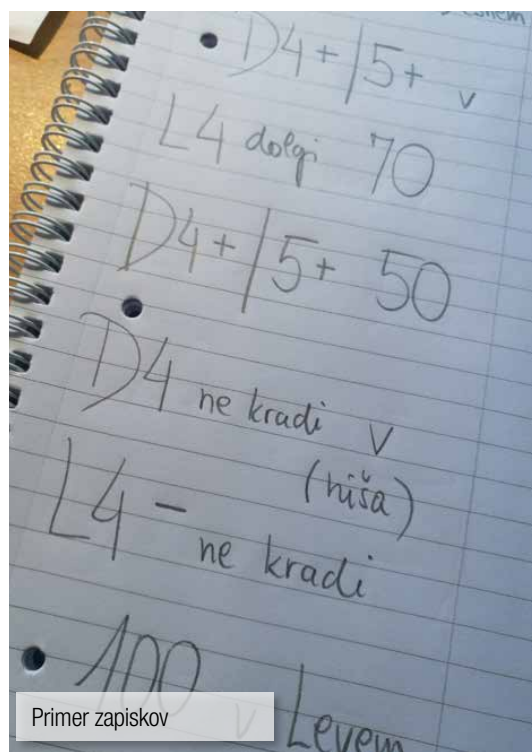
Vloga sovoznika je običajno finančno nekoliko manj zahtevna, pa vendar zelo odgovorna. Poleg branja radarja na hitrostnih preizkušnjah, s katerim v prvi vrsti poskrbimo za primerno količino informacij o poteku ceste pred nami, sovoznik skrbi še za vrsto drugih področij. Slednje običajno zajema pregled dokumentov in pravilnikov pred dirko, pisanje prijave na dirko, pripravo in pregled opreme, skrb za hrano za posadko in ekipo, včasih tudi rezervacije prenočišč in logistiko. Pred začetkom dirke opravimo še uradni pregled dokumentov posadke, veljavnosti vozniških dovoljenj in ustreznosti dirkaških licenc, pregled potrebnih zavarovanj, izpolnimo tudi obrazec s podatki osebe, kateri bi organizatorji v primeru nesreče javili naše stanje. Najpomembnejša in najopaznejša vloga sovoznika je vsekakor branje zapiskov na hitrostnih preizkušnjah. Na popisu proge pred dirko voznik posreduje sovozniku informacije, ki jih kasneje na dirki želi slišati, ta pa jih zapiše v svoj zvezek v obliki števil in simbolov. Informacije vsebujejo jakost ovinka, njegove posebnosti, kakovost podlage, dolžine ravnin med ovinki ter dodatne opombe, kot so prisotnost peska, lukenj, dreves, ograj, kamnov in drugih ovir. Popis se na slovenskih dirkah običajno izvaja ob petkih neposredno pred dirko, do starta pa je potem treba zapiske še urediti, si kakšno informacijo posebej označiti, podčrtati in dopolniti. Na dirki je pomembno, da sovoznik jasno in pravočasno podaja informacije vozniku ter po potrebi pomembnejše podatke ponovi ali izgovori z močnejšim tonom. Izjemnega pomena je dobra fizična pripravljenost, saj je v dirkalniku zelo vroče, obenem pa je treba ohraniti trezno glavo in slediti tempu in po potrebi voznika spodbujati k hitrejši vožnji ali ga v primeru pretiravanja umiriti. Ko je vzpostavljeno pravo zaupanje, se to pozitivno odraža na doseženih časih hitrostnih preizkušenj.

dirki letošnjega državnega prvenstva po zavitih cestah v okolici Železnikov. Za mojega voznika, ki prihaja iz Gorenjske, je bila to dirka pred domačimi navijači, zato je bila želja po dobrem rezultatu še večja kot običajno. Zavedanje lastne zmoglosti in vloga favorita v kombinaciji z velikimi željami ustvarita dodaten pritisk, zato nastop na domači dirki ni enostaven.

Vložek je bil velik. Zaradi neudeležbe v prvenstvu in zato nastopih le na posameznih dirkah je bil edini cilj zmagati na dirki v svoji diviziji – z dirkalnikom MG ZR 105 sva spadala v divizijo s prostornino motorja do 1400 kubičnih centimetrov. Takoj od starta je bilo zato treba napasti in po možnosti celo dirko držati visok tempo. V petek zvečer sta bili na sporedu že dve od desetih hitrostnih preizkušenj, ki sva ju z voznikom odpeljala v dobrem tempu in brez napak. Ko se tekmovanje začne, tudi nervoza popusti, zamenja jo osredotočenost in nato gre lažje.

Avtomobilizem je šport na prostem, zato vremenski vplivi niso zanemarljivi. Sobotno jutro nam je postreglo s sončnim in suhim vremenom. Izbira gum za dopoldanske hitrostne preizkušnje je bila zato preprosta. Natočili smo še potrebno količino goriva, vzeli zapiske in potno knjigo s podatki o trasi dirke ter se podali na start sobotnega dela. Prve štiri hitrostne preizkušnje sva odpeljala suvereno in agresivno ter si pred najbližjima zasledovalcema pridirkala slabih 5 sekund prednosti. Tempo je bil vseskozi visok, prostora za napake ni bilo – zgrešena linija, prepozno zaviranje ali napaka sovoznika

bi imela učinek v obliki izleta s ceste ali vsaj poškodovanega kolesa in posledično v izgubi časa. Izkazalo se je, da bo boj za zmago v diviziji v nadaljevanju potekal med nami, saj je zaostanek tretjevrščenega znašal že več kot minuto.

Sredi dneva smo z ekipo ob kosilu pregledovali podatke o spremljivi vremenski napovedi in premlevali različne variante izbire gum za popoldanski del dirke. Popravlila na dirkalniku in menjavo gum smemo izvajati le v servisni coni, zunaj tega območja je dovoljeno le delo posadke z deli in orodjem, ki ga imamo v dirkalnem vozilu. Običajno poleg tistih gum, ki jih nadenemo na vozilo, vzamemo še eno rezervno za primer predrtja. Dovoljeno je sicer vzeti dve rezervni gumi, kar pomeni, da se lahko v morebitnih nestabilnih vremenskih razmerah kombinirajo gume za suh asfalt na vozilu z dvema gumama za dež v prtlačniku. Slednji se lahko v primeru poslabšanja razmer namestita na vozilo pred startom hitrostne preizkušnje, če čas posadki to omogoča. Zaradi grozečih oblakov in že nekaj kapelj v okolici smo se naposled odločili za omenjeno varianto. Dodatnih 20 kilogramov v prtlačniku se sicer občuti v slabši stabilnosti zadka, vendar je bilo treba najti kompromis med hitrostjo in relativno varnostjo v primeru dežja.

Čakale so nas torej zadnje štiri hitrostne preizkušnje dirke. Kljub nekaterim vlažnim predelom v senčnih legah je ostalo večinoma suho, zato se najin pristop bistveno ni spremenil. Koncentracija na vrhuncu, izkoriščanje vsakega centimetra ceste na vzponih za čim manjšo izgubo hitrosti ter pozna zaviranja na spustih. Konkurenca je na najino srečo pri gumah razmišljala podobno in tako kot midva tvorila dodatne kilograme v prtlačniku. Posledično se razmerja bistveno niso spremenila. Dobila sva še tri hitrostne preizkušnje od štirih in v cilju slavila zmago z 11,1 sekunde prednosti v svoji diviziji. Pri času zmagovalca, ki je znašal dobro uro in sedem minut, ter povprečni hitrosti več kot 86 km/h je takšna razlika res minimalna.

V cilju so osredotočenost zamenjali kriki veselja ob spoznanju, da sva dala vse od sebe na hitrostnih preizkušnjah, da kljub

dirkanju na polno ni bilo napak in da je ekipa mehanikov kljub stresu in nekaterim nepredvidenim težavam z dirkalnikom uspešno opravila svoje delo in nama s tem omogočila odličen rezultat. Nekaj posebnega so vsakokrat odzivi navijačev ob progi, ki jim z vožnjo na meji oprijema polepšamo dan. Tuš zmagovalnega šampanjca je zato nadvse prijeten, iskrene čestitke in stisk roke konkurentov pa v takih trenutkih pomenijo več kot pokal. Skrbi pred dirko in med njo so s tem pozabljene, občutki zmagoslavja in ponosa pa trajajo samo do starta naslednje dirke.

Jano Smrkolj

Ekipa malega nogometa ETI

Nogometna ekipa malega nogometa ETI že vrsto let nastopa v medobčinski ligi malega nogometa Zagorje. V teh letih smo imeli veliko lepih uspehov, pa tudi neuspehov. Pred leti smo bili člani prve lige, kjer smo imeli lepe rezultate. Uvrščali smo se v zlato sredino. Z leti pa se je ekipa spreminjala, nekateri igralci so odšli, nekaj se jih je postaralo in so prenehali igrati, s tem pa so se tudi uspehi zmanjšali. Zadnja leta smo nastopali v tretji ligi, letošnje leto pa smo ekipo pomladili z novimi, mlajšimi igralci – in dosegli prvo mesto v tretji ligi! S tem smo napredovali v drugo ligo. V tej ligi prav tako pričakujemo nadaljevanje uspehov iz prejšnjega leta in se bomo borili za ponovno vrnitev v prvo ligo.

Na koncu bi se še zahvalili podjetju ETI in sindikatu ETI, da nas podpirata in nam omogočata nastop v Medobčinski ligi, mi pa se zavežemo, da bomo še naprej vzorno reklamirali naše podjetje. Hvala!

34 | ↘ ODKRIVAMO NOVE OKUSE

Melita Klemen

Sweet energy –

knjiga receptov, ki navdihuje – Nordijske države, tretjič, zahodnoevropske države prvič

V tej številki še tretjič in zadnjič predstavljamo nordijske države ter začenjamo s predstavitevijo izbranih zahodnoevropskih jedi.

Islandija

Ne glede na to, da te države nismo posebej predstavljali v naši knjigi, saj je naša prodaja v Islandiji razmeroma nizka v primerjavi s preostalimi predstavljenimi državami, sem se odločila, da nekaj malega vseeno napišem o njej. Ta otoška država leži visoko v Atlantiku, odmaknjena od celinske Evrope. Je drugi največji otok v Evropi (tako za Veliko Britanijo) in 18. največji na svetu. Leži na srednjeatlantskem hrbtu, njena geološka podlaga pa še vedno ni stabilna, saj se litosferski plošči, na katerih leži in zaradi katerih je tudi otok nastal, še vedno razmikata. Tako se Islandija vsako leto poveča. Pokrajina je po večini bolj položna, značilna so številna jezera, izviri vroče vode, ledeniki, ognjeniški stožci, lavni tokovi, fjordi ... Zato je

tudi znana tudi kot otok ledu in ognja. Islandsko podnebje je milo oceansko, za kar ima zasluge Zalivski tok. Na islandsko kulinariko je imela velik vpliv Danska, saj ji je prav ta država dolga leta tudi vladala. Tradicionalne jedi so skyr (jogurt), hákarl (gotova jed, narejena iz morskega psa), hangikjöt (tipična predvsem v božičem času – sestavljena iz prekajenega mesa jagnjetine, krompirja, bešamela in graha). In kako je danes? Na jedilniku je veliko rib in drugih morskih sadežev, jagnjetine, poznani so po tankih palačinkah s cimetom in rženimi palačinkami z maslom. Velik vpliv na njihovo prehrano ima tudi ameriška hrana. So največji porabniki kave in kokakole na prebivalca na svetu.

Ostajamo na zahodu

Za zahodnoevropske države štejemo **Irsko**, Veliko Britanijo, Francijo, Beneluks (Nizozemska, Belgija, Luksemburg) in Monako. Ne glede na to, da spada Portugalska v južno Evropo, sem se jo odločila predstaviti kar v tem sklopu, saj je vendarle »atlantska« država. Francija sicer spada med države zahodne Evrope, vendar je tudi sredozemska država in je bila že predstavljena med sredozemskimi državami. Zahodna Evropa se od preostale Evrope razlikuje po geografiji, še bolj pa po zgodovini in kulturi.

Ostanimo bolj na severu, in sicer pri Irski. Prva asociacija na Irsko je zelena barva, saj je notranjost otoka bujno porasla z zelenimi travniki. Razpoznavna znaka sta tudi deteljica in škratki. Država ima zelo pestro zgodovino s sosednjo državo – Veliko Britanijo: mnogo let je bila pod njeno oblastjo. Otok je razdeljen na Republiko Irsko, medtem ko severni del pripada Veliki Britaniji. Na zahodu Irske je značilna razčlenjena obala z visokimi klifi, otoki, polotoki, medtem ko je zahodna obala veliko manj robustna. Podnebje Irske je tipično oceansko, velik vpliv ima seveda tudi Zalivski tok. Glede na to, da je država kar precej vetrovna, ima tudi velik potencial za proizvodnjo vetrovne energije. Irščina je njihov nacionalni jezik, medtem ko je angleščina prevladujoča. Večina prebivalstva je katolikov, glavni zavetnik Irske je sv. Patrik. Praznovanje njegovega godu je tudi njihov verski in kulturni praznik. Država je zelo bogata tudi s kulturo in arhitekturo. Irci zelo radi zahajajo v pube, plešejo in pojejo. Je ena izmed držav, ki je največkrat zmagala na Euroviziji, je dom glasbenih skupin U2, Dubliners, The Cranberries, Westlife, Boyzone, pevk Sinead O'Connor in Enye, znanega Jamesa Bonda Piercea Brosnana, pisateljev Jamesa Joycea, Oscarja Wilda, pesnika W. B. Yeatsa in še bi lahko naštevali. Glavno mesto je Dublin, ki je tudi ekonomsko in kulturno središče. Naselbino so ustanovili Vikingi. Mesto je poleg vseh preostalih znamenitosti zelo bogato tudi s parki.

Irska kuhinja je precej znana po mesu, mlečnih izdelkih, zelenjavi in prav tako morskih sadežih. Nekaj njihovih znanih dobrot: boxty – krompirjeva palačinka, colcanon – krompirjev pire z ohrovtom ali zeljem, coddle – uporaba ostankov, irska obara ... Zelo bogat imajo tudi zajtrk, ki je podoben angleškemu, vsebuje jajce, slanino, paradižnik, klobase, puding ... Če so to njihove tradicionalne jedi, seveda ne moremo mimo njihovih tradicionalnih pijač. Med njimi je gotovo pivo Guinness, ki ga varijo v pivovarni Guinness v Dublinu. Potem so tu še irski viskiji v številnih različicah, žgana pijača Poitin, med nealkoholnimi pijačami pa sta zelo priljubljena kava in čaj.

Med sladlicami so poznani po različicah irskega kruha z dodatki in pa scones – to so majhni, preprosti biskviti, ki imajo največkrat dodane rozine ali kakšno drugo sadje. Ena izmed različic je predstavljena tudi v nadaljevanju.

Irski kolački s cimetom

Sestavine

- 4 skodelice večnamenske moke
- 3 žlice kristalnega sladkorja
- 1 žlica cimeta
- 1 žlica pecilnega praška
- 1 žlica sode bikarbone
- 1 žlica soli
- 1 jajce
- 2 skodelici posnetega mleka
- 4 žlice stopljenega masla
- 1 skodelica rozin

Priprava

Pečico ogrejte na 200 °C in namastite pekač za mafine.

Premešajte suhe sestavine.

Raztopite maslo in ga dodajte suhim sestavinam. Stepite jajce in mleko ter ju prav tako primešajte suhim sestavinam. Če boste potrebovali več mleka, ga dodajte testu po ¼ skodelice naenkrat; gostota testa mora biti enaka trdemu piškotnemu testu.

Na koncu mešanici dodajte še rozine.

Testo po žličkah dodajte na pekač za mafine.

Pecite pri 200 °C približno 30–40 minut oziroma dokler kolački po vrhu ne postanejo zlato rumeni.

Postrezite jih tople in uživajte! Po želji jim lahko dodate tudi enostavno glazuro iz sladkorja v prahu.

Zdravko Vidergar

Graceland — obisk doma Elvisa Presleya

Kot sem pisal v decembrski izdaji Utripa, so me sodelavci prijavili na oddajo »Dan najlepših sanj«, v kateri so mi izpolnili največjo željo: obiskal sem dom Elvisa Presleyja v Gracelandu. Decembra sem bil v oddaji, izlet pa je bil organiziran v mesecu maju.

Zelo hitro je prišel mesec maj in s tem moj odhod. Zgodaj jutraj sta me sodelavca Sandi Klinc in Andraž Drnovšek odpeljala na dunajsko letališče. Hvala, Sandi in Andraž. Na Dunaju sem se priključil skupini štirinajstih ljudi. Naš skupni cilj je bil ogled doma Elvisa Presleyja. Ob 10.30 smo odleteli z Dunaja. Čeprav sem prvič letel z letalom, mi je bilo krasno in zelo zanimivo. Let do Čikaga je trajal deset ur. V Čikagu smo se presedli in leteli še uro in pol do obljubljene dežele Memphis.

V Memphisu smo prileteli pozno zvečer utrujeni, ampak srečni in polni pričakovanj. Odšli smo v hotel, da se naspimo. Čakal nas je naporen, vendar zanimiv teden.

Naslednji dan smo šli najprej v Graceland, Elvisov dom, in na njegov grob. Graceland je izredno lep. V preteklosti sem njegovo posestvo gledal na številnih fotografijah, to videti v živo pa je posebno doživetje. Občutek, ko sem stopil v hišo, kjer je živel moj idol, je nepozaben. Želja od mojega enajstega leta naprej se je uresničila.

Naj namenim nekaj besed njegovemu posestvu. To posestvo je razdeljeno po sredini z glavno cesto. Na eni strani ceste sta Elvisov dom Graceland in grob, kjer je pokopan skupaj s starši. Na drugi strani so novozgrajene

stavbe, v katerih so razstavljeni Elvisovi osebni predmeti. Od avtomobilov, motorjev, čolnov, oblek za koncerte ... Na ogled sta tudi dve Elvisovi letali. Eno manjše letalo in eno potniško letalo, narejeno po njegovih zamislih, ki ga je poimenoval po svoji hčerki Lisi Marie. Na posestvu je bilo zelo čustveno, po drugi strani pa veselo, ker se mi je izpolnila dolgoletna želja. V Gracelandu smo bili dvakrat v enem tednu, grob pa smo obiskali trikrat. V tem tednu smo si ogledali še ogromno drugih stvari. Šli smo v Tupelo, Elvisov rojstni kraj, ki je pribl. 150 km oddaljen od Memphisu. Tupelo je lepo majhno mesto. Šli smo v rojstno hišo in cerkev, ki jo je obiskoval kot otrok. Ogledali smo si zelo lep park, v katerem sta dva Elvisova velika kipa. V Tupelu smo obiskali trgovino, v kateri je mama Elvisu kupila prvo kitaro. Elvis si je želel kolo, ker pa so bili zelo revni, mu je mama kupila kitaro, ki je bila bistveno cenejša. Trgovina še vedno obratuje. Zagotovili so nam, da je večina stvari, kot so police, pulti ..., ohranjena iz časa, ko je Elvis dobil kitaro. Meni zelo všečna trgovina, ker imam rad starine.

V Memphisu smo obiskali legendarni SUN studio, kjer je Elvis začel svojo bogato glasbeno kariero. Zelo zanimiv studio, ki je v originalnem stanju iz 50-ih let. V tem studiu je začelo svojo kariero tudi ogromno drugih zvezd

rock and rolla in countryja, od katerih prav tako zbiram plošče. Naj jih naštejemo samo nekaj: Jerry Lee Lewis, Johnny Cash, Carl Perkins, Roy Orbison, Charlie Rich in številni drugi. Ogledali smo si ranč legende rock and rolla Jerryja Leeja Lewisa, ki je najbolj poznan po pesmi »Great balls on fire«. Z ladjo smo se peljali po reki Misisipi. Ogromna reka in zanimive zgodbe, ki jih je pripovedoval vodnik.

Eno lepših doživetij je bil izlet v Nashville, zibelko country glasbe. Nashville je pribl. 300 km oddaljen od Memphisa. Ogledali smo si »Country music hall of fame«. Ogromna zgradba je poklon izvajalcem country glasbe. Sledil je ogled studia B. V tem studiu je Elvis posnel večino svojih pesmi. Še vedno imajo klavir, na katerem je bil odigran večina njegovih pesmi. Nashville je izredno zanimivo mesto, polno luči in dobre glasbe na vsakem koraku. Zvečer smo šli še na koncert country glasbe v starem slogu »Grand ole Opry show«. Čisto po mojem okusu.

Naj omenim še znamenito ulico v Memphisu, »Beale street«. Ulica, kjer je vedno živahno, polno ljudi. Lahko bi rekli – ulica, ki nikoli ne spi. Pravijo ji tudi »Home of the blues«. Živa glasba v lokalih in na ulici te povsem prevzame.

To je kratek povzetek mojega tedna v Ameriki. Ostalo mi je ogromno lepih, najlepših spominov in pa skoraj 4000 slik. Še enkrat se zahvaljujem vsem, ki ste pripomogli k uresničitvi mojih sanj. To ni bil dan najlepših sanj, ampak teden najlepših sanj.

Joži Benc

Prva Konferenca o neformalni oskrbi v Sloveniji

V torek, 8. maja letos, se je v Kongresnem centru na Brdu pri Kranju odvijala Konferenca o družinski in drugi neformalni oskrbi v Republiki Sloveniji.

Konferenco – imenovano »Prva Konferenca o neformalni oskrbi v Sloveniji«, glede na to, da je bila tako široka razprava in na takšnem nivoju o tej tematiki obravnavana pri nas prvič – je izvedel Inštitut Antona Trstenjaka v sodelovanju z evropskim združenjem EUROCARERS (European Association Working for Carers – tj. evropska mreža organizacij za podporo oskrbovalcem in raziskovalnih organizacij s tega področja) ter slovenskim združenjem družinskih oskrbovalcev. Organizator konference je bilo Ministrstvo za zdravje RS.

Osrednja vprašanja, ki si jih je zastavila konferenca:

- ugotoviti stanje, potrebe in možnosti na tem področju, kar bo služilo kot osnova – izhodišče na nadaljnje delovanje;
- kdo so pravzaprav družinski in drugi neformalni oskrbovalci in zakaj je njihovo delo pomembno za našo državo;
- kakšne so njihove potrebe, stališča in želje;
- kaj o tem pravijo dosedanje raziskave in kaj družinski oskrbovalci sami;
- kako lahko družinskemu oskrbovalcu nudi podporo državna politika, občine, kako zdravstvene, socialne in izobraževalne ustanove, nevladne organizacije in mediji;
- kakšne so prakse v tujini in kaj se že dogaja v Sloveniji.

Temu pomembnemu področju družinske in neformalne oskrbe Inštitut Antona Trstenjaka posveča tako raziskovalno kot tudi izobraževalno pozornost že polni dve desetletji. Glede na problematiko in ugotovljeno stanje na inštitutu menijo, da je nastopil skrajni čas, da se o tem resneje spregovori, saj je tematika tako pomembna za prihodnost nas vseh, za premnoge pa je to že danes pereča sedanjost. Stanje družinske oskrbe ostarelih, kronično obolelih ali invalidnih oseb je pravzaprav že dandanes izredno zaskrbljujoče, prihodnost sama pa je še toliko bolj črnogleda. Kot poudarjajo na inštitutu, ne gre samo za medicinsko pomoč, temveč – z gerontološkega aspekta – tudi za oskrbo na psihološkem in sociološkem področju.

Govorimo torej o dolgoživi in starajoči se družbi ter o dejavnostih na področju oskrbe starejših ali onemoglih oseb, oseb s kronično boleznijo, invalidnostjo ali katero drugo dolgotrajno zdravstveno težavo. Neformalni oskrbovalci so posamezniki, ki izven profesionalnega ali formalnega okvira nudijo takšnim osebam večinoma neplačano oskrbo. To so družinski člani, svojci, prijatelji, sosede ali prostovoljci – člani različnih društev medgeneracijskega sodelovanja. Najnovejše raziskave kažejo, da v tem

trenutku približno vsak deseti prebivalec Slovenije brezplačno skrbi za starega, kronično bolnega ali invalidnega svojca, prijatelja ali soseda in mu tako omogoča, da še živi doma. Ti, tako imenovani neformalni oskrbovalci, na ta način skoraj neopazno nosijo tri četrtine bremena dolgotrajne oskrbe; oskrbujejo namreč več kot 52.000 ljudi. Po dosedanjih trendih in realnih ocenah pa se bo delež starih, bolnih in onemoglih ljudi v prihodnjih letih podvojil, možnosti za njihovo oskrbo pa so že danes krepko pod potrebnim nivojem. Takšnega dodatnega bremena pa družinski ter drugi neformalni oskrbovalci brez strokovne, finančne, zakonodajne, moralne in izobraževalne podpore tako na lokalni kot na državni ravni ne bodo več zmogli. Že zdaj je med njimi veliko starostnikov, ki morajo skrbeti tudi sami zase, prisotni pa so tudi preobremenjenost, izgorelost, zdravstvene težave, finančni problemi in zmanjšana delovna sposobnost.

Uvodni referat na konferenci je podal gospod Stecy Yghemonos, izvršni direktor združenja EUROCARERS. V njem je nanizal krajšo analizo stanja na tem področju v Evropi, pomen, podporo, potrebe in tudi izzive, ki jih morajo za učinkovito reševanje sprejeti in uresničiti članice EU.

V nadaljevanju so s svojimi prispevki v diskusijah, panelu in okrogli mizi, z razpravami, ugotovitvami in analizami stanja, poročili in predlogi sodelovali tudi predstavniki različnih ministrstev, fakultete za družbene vede, inštituta A. Trstenjaka, predstavniki nekaterih občin, strokovnih organizacij zdravstvene in socialne stroke, nevladnih organizacij, predstavniki družinskih oskrbovalcev in medijev.

Nanizani so bili primeri dobrih praks ter aktivnosti, ki se že izvajajo pri nas. Posebej izpostavljeni in poudarjeni pa so bili številni problemi in ovire pravne, socialne, zdravstvene, finančne, tj. zakonodajne narave, ki preprečujejo učinkovito razreševanje problematične situacije na tem področju. Na osnovi teh konstatacij so bili podani tudi konkretni predlogi, da se družinska in neformalna dolgotrajna oskrba uredi s čimprejšnjim sprejetjem zakona o dolgotrajni oskrbi ter s spremembami oz. dopolnitvami drugih ustreznih zakonov (zakona o socialnem varstvu, o zdravstvenem varstvu in zavarovanju, zakona o delovnih razmerjih, o pokojninskem in invalidskem zavarovanju, zakona o dohodnini in stanovanjskega zakona), saj je dolgotrajna oskrba integracija dejavnosti in ukrepov na socialnem, zdravstvenem in izobraževalnem področju.

Zaključek konference je izzvenel v splošni ugotovitvi, da je potreben celosten pristop oz. strategija, ki bo kompletno oskrbo vključevala v pomembna, tudi politična področja, začevši na ravni EU, saj se bo na ta način zagotovil odgovornejši odnos držav članic do realizacije skupnega cilja. Da se torej ta zastavljeni cilj doseže, pa je nujno treba nadaljevati:

- sprejetje zakona o dolgotrajni oskrbi in spremembami drugih ustreznih zakonov;
- kontinuirano aktivno ozaveščanje o pomembnosti prispevka družinskih in drugih neformalnih oskrbovalcev k sistemu blaginje posamezne države ter posledično tudi celotnemu njenemu gospodarstvu;
- sprejetje in učinkovito aktiviranje ukrepov za podporo oskrbovalcem v sodelovanju z državnimi in lokalnimi institucijami, delodajalci, sindikati, strokovnimi organizacijami zdravstvene in socialne stroke, nevladnimi organizacijami, izobraževalnimi institucijami in mediji;
- stalna prizadevanja, da tako nacionalne kot tudi politike EU ne prezrejo oskrbovalcev in njihovega pomembnega prispevka (promocije, sodelovanje, izmenjava izkušenj, dobre prakse ...).

Rezultati fotografskega natečaja

»Najlepši 1. maj«

Sodelujoči v fotografskem natečaju so se tokrat res izkazali, saj je v uredništvo prispelo trinajst odličnih fotografij in je žirija imela zelo težko delo pri izbiranju najboljših.

Za najboljšo fotografijo natečaja je bila izbrana:

1. **Puetro de la Cruz na Tenerifih, avtor: Goran Vadlja Kamenjašević**

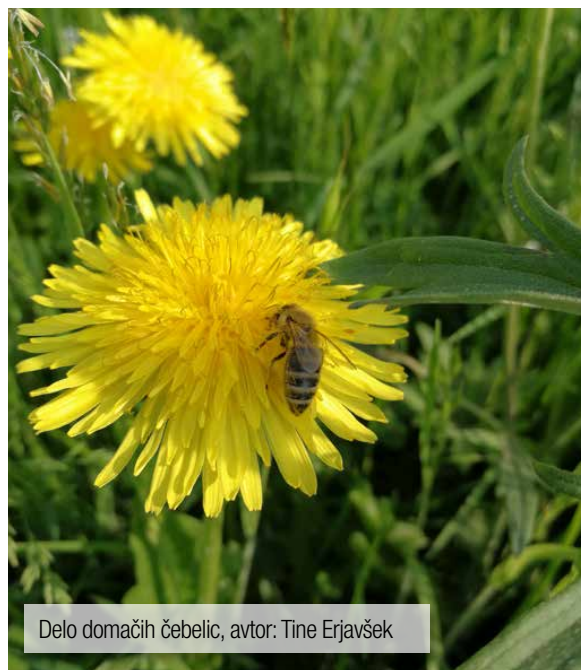
Avtor najboljših fotografij se za koriščenje nagrade lahko dogovori z Jožetom Ključevškom (int. št. 218), vse ostale avtorje pa za njihov trud in resnično lepe fotografije pa v prostorih marketinga čakajo praktične nagrade.

Pogled na najstarejši kamniti most na svetu, avtor: Tine Erjavšek

Puetro de la Cruz na Tenerifih, avtor: Goran Vadlja Kamenjašević

Delo domačih čebelic, avtor: Tine Erjavšek

Na Golici, avtor: Marjan Lipovšek

Narcise, avtorica: Anja Konič

Teide Dream, avtorica: Anđela Vadlja

Hribi2, avtorica: Zdenka Bratec

Pogled iz Preddvora, avtor: Tine Erjavšek

Hribi, avtor: Bojan Bratec

Slovenski dinozaver pred jamo Vilenico, avtor: Tine Erjavšek

Hribi 8, avtor: Iza Bratec

Tenerife, avtorica: Lara Bratec

Narcise 2, avtorica: Anja Konič

Barbara Pograjc

Izlet z upokojenci

Kot je že vsakoletna tradicija, smo tudi to leto v ETI-ju organizirali izlet z našimi upokojenci.

Letos nas je pot popeljala na slovensko obalo, na Primorsko.

V petek, 25. maja 2018, se je zjutraj zbralo kar preko 130 upokojevcev, dobre volje in željnih dogodivščin, ki jim jih je ponujala lepa slovenska Primorska.

Pot nas je vodila naprej do Kopra, kjer so nas vodniki popeljali skozi staro mestno jedro in nam predstavili koprške znamenitosti. Naslednja postojanka so bila Vinakoper, kjer so nam pripravili res lepo dobrodoščilo in obilno pogostitev s pravim kraškimi pršutom in seveda pokušino primorskih vin.

Tako »podprti« smo pot nadaljevali do Seče, kjer smo si ogledali Vrt kaktusov. Nekateri kaktusi so res zanimivih oblik, še posebej »taščin sedež«. Od tam smo odšli na Sečoveljske soline, kjer nas je vlakec odpeljal do muzeja solinarstva: tam so nam predstavili zgodovino solin. Solinarji morajo res prispevati ogromno truda in znoja, saj so delovne razmere vse prej kot lahke.

Vseskozi sta nas spremljala lepo, sončno vreme in dobra volja. Zato smo se odločili, da se pred odhodom domov ustavimo še v lepi Izoli na kavici, pijači ali sladoledu.

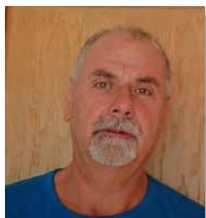
Polni lepih vtisov in nadihani morskega zraka smo se v skoraj večernih urah odpravili na Trojane, kjer smo dan zaokrožili z večerjo in živo glasbo.

Marinka Kovač

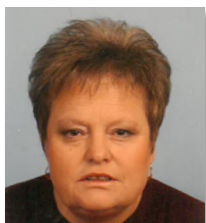
Od aprila do avgusta 2018

so se upokojili . . .

ARH Drago

ETI d.o.o., operativni tehnolog
40 let zavarovalne dobe,
od tega 23 let 5 mesecev delovne dobe v ETI

IZGORŠEK Lidija

ETI PROPLAST d.o.o., Montaža Izlake,
kompletirka z omejitvami
40 let 8 mesecev zavarovalne dobe,
od tega 23 let 7 mesecev delovne dobe v ETI

PAVLIČ Jožica

ETI d.o.o., TK Izlake, delavka v proizvodnji
41 let 10 mesecev delovne dobe, od tega 40 let v ETI

POUH Dragi

ETI d.o.o. TK Izlake, delavka v proizvodnji
40 let zavarovalne dobe,
od tega 13 let delovne dobe v ETI

SOTENŠEK Marjan

ETI PROPLAST d.o.o., Montaža Izlake, kompletirec z
omejitvami
40 let zavarovalne dobe,
od tega 14 let 7 mesecev delovne dobe v ETI

ŠEVERKAR Janez

ETI d.o.o., Laboratorij EI, merilni tehnik
40 let delovne dobe v ETI

Besede in podobe

Kotiček z igračami,
otroški sveti gral.
Poln prekipevajoče energije,
predan igrivi mali domišljiji,
obrača kocke,
iz barv stkane slike,
z voščenkami kraca,
vijuge čara ...
Pristopil sem,
mu na dušo zapihal
dobrikave besede.
Trudoma iztisnjeni zlogi
so krila vzleta besed.

Kavarna v soseščini
z daleč vidno rdečo tablo.
Za točilnim pultom
sem v objemu cigaretne dima
srebral kavo.
Točajkina zgovornost
je preglasila zimzeleno melodijo,
dramila me je
kot val silnega dežja.
V lučeh svetlobnih barv
in oblakih iluzij
sem začutil
pogled globoke temnine.

Park v barvah.
V samoti jutra,
v zavetju vznemirljive lepote
sem prisluhnil jeziku narave,
se čudil čarobnim motivom,
razstavljenim brez okvirja.
Ujet v omotičnost
zgodnje radosti
in v glavi zasidranega
zvenenja glasov,
sem z očmi narave
odkrival pisanost
menjave letnih časov.

Miza v sobi,
iskrenje navdiha.
Kar me je udarilo,
je sililo na plano,
na papir,
da kot drsalka
zadrša v belo površino.
Mučil sem se z ubežnimi besedami,
mešal v nedoločenih barvah,
iskal manj je več.
Ne vem, ali sam določiš
slovo zadnje besede
in paleto ujete slike.

Bojan Rozina

ISTA ŠTEVILKA POMENI ISTO CRKO	PROGRESI-VNOST	NAČIN ŽIVLJENJA, ZNAČILEN ZA EVROPO	ZDRAV-NIŠKO SLUŠALO	TULEC, ETUI	GLAVNO MESTO GANE	NAMEČEK (REDKO)	IZVIRNIK	REŽISER TAUFER	DRŽAVNIK DWIGHT EISEN-HOWER	AVTOR VIŠOŠKE KRONIKE (IVAN)	NIKOLA TESLA	REKA V ANGLIJI	POSRE-DOVALKA (ZASTAR.)	DEŽELA TATAROV	
NESTAL-NOST, SPREMEN-LJIVOST								3							
KARIKATU-RA SAME-GA SEBE													4		
PREKRV-LJENJE											DEL TENIŠ-KE IGRE				
NAŠ PUBLICIST (ANDREJ)				JAZONOVA LADJA					SKUPINA ŽIVALI						
PRIPO-VEDNA PESNITEV	1				ŽERJAL IRENA			EGIPČAN-SKI BOG SONCA	JEDRSKA PEČ			NINA RAKOVEC			
PISATE-LJICA MUCK					VNETJE ČREVESA		7								
NEKDANJI AVSTRIJ. DIRKAČ LAUDA					SOBNA RASTLINA, ŠKRNICELJ					AMERIŠKI IGRALEC POWELL					
POSEBNA OBLIKA KISIKA					OGNJENIK NA SICILIJI	LOŠČ, EMAJL				RIMSKA ŠTIRI	KIT. DRŽAV. (ZEDONG)	6			
ZBOR SEDMIH PEVCEV						NEPTUNOV TRIZOB		VOJAŠKI OBRAMBNI NASIP	INDIJANSKI ŠOTOR				OHOLOST, OŠABNOST	MAJHEN KLJUN	
TINA MAZE			IZVEDENEC, EKSPERT				2		BARVA IGR. KART						
GESLO JE NAŠ STAR VREMENSKI PREGOVOR	SL. PRAV-NIK IN POLITIK (LUDVIK)	PANIČAR GRŠKA GORSKA VILA		10						ANGLEŠKI GROF	ZGOD. KRAJ V ŠVICI				
BIKO-BOREC NA KONJU									ORGAN MED NOB					9	
PRISTA-NIŠČE V ALŽIRIJI					OBLASTNIK V ST. GR.	REKA V MÜNCHNU						GU(G)		SLIKAR BOGDAN MEŠKO	
ENCIM V ŽELODCU		5						JUNAK GOTOVČE-VE OPERE	MJANMAR. GOROVIJE						
OBLIKA RAZCVETJA					ZGORNJI DEL NOGE	ŽUPANČIČ ANDREJ	11					PALEC, COLA			
REKA V SEVERNI ITALIJI, ADIGE						SEDANJI KUBANSKI VODITELJ CASTRO			8			PESNIK MERMOLJA			
VELIKA PTICA UJEDA						NEMŠKI IZUMITELJ V 19. STOL. (NIKOLAUS)						HUDA BOLEZEN, KARCINOM			
ISKANO GESLO	1	2	3	4	5	6	5	7	8	9	5	4	7	5	
	9	10	11	5	9	5	11	5	7	7	10	4	5	9	10

V naše uredništvo je prispelo **139** izpolnjenih gesel, pravilno geslo se je glasilo: »**DEŽ OB VNEBOHODU ZA KOŠNJO NI POGODU**«

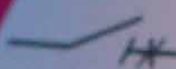
Računalniški žreb je določil, da nagrade prejmejo naslednji reševalci:

1. nagrada: **Mateja Razboršek**, OPP: 7-dnevno bivanje v počitniškem objektu ETI v prostem terminu
2. nagrada: **Matjaž Žavbi**: Nahrbtnik ETI
3. nagrada: **Marjeta Fuss** (Jelenska reber 39, 1273 Dole pri Litiji): Velika brisača ETI
4. nagrada: **Milena Drnovšek** (Okrogarjeva 1, 1410 Zagorje ob Savi): Knjiga Sweet Energy
5. nagrada: **Nevenka Brumen** (ETI PROPLAST): Majica in USB ključ ETI

Vsem nagrajencem čestitke, ostalim tolažba za več sreče pri žrebu prihodnjic.

Za koriščenje prve nagrade se dogovorite z Jožetom Ključevškom (int. št. 218), praktične nagrade pa vas čakajo v prostorih marketinga. Rešitve tokratne križanke pošljite na e-naslov: sabina.pesec@eti.si ali v fizični obliki v kadrovsko službo, najkasneje do **27. 9. 2018**.

ETIBREAK

MCCB

In 250A

3P 45°C

EN 60947-2

PN-EN 60947-2

ON
I

41
400
240 A
250 D

Serial 1249

SEALED

PS	☐	☐
SS	☐	☐
A	☐	☐
	☐	V
	☐	V